

รายงานวิจัย

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ

ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ

สวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561

Characteristics of Graduates According to Thai
Qualifications Framework for Higher Education (TQF:
HEd) Faculty of Social Work and Social Welfare,
Academic Year 2018

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัย ประจำปี 2561

จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

กรกฎาคม 2562

งานวิจัยครั้งนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยประจำปี 2561 จากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
กรกฎาคม 2562

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561.

1. คุณลักษณะของบัณฑิต
2. สังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต
3. ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต
4. บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

เลขที่ 18/18 ถนนเทพรัตน์ กม.18 ต.บางโฉลง อ.บางพลี จ.สมุทรปราการ 10540 โทร 02-312-6300

คำนำ

รายงานวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561 จัดทำขึ้นเพื่อเสนอผล การศึกษาติดตามภาวะการทำงานของบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ สวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ภายในระยะเวลา 1 ปีหลังสำเร็จการศึกษา รวมทั้งคุณภาพของบัณฑิตที่ได้จากการประเมินความพึงพอใจจากผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของ บัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ผลการวิจัยนี้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อ การนำมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาทางด้านวิชาการ การจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการ พัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ที่มีภารกิจหลักในการผลิตบุคลากรทางด้านสังคมสงเคราะห์ และสวัสดิการสังคม เพื่อให้มีคุณภาพตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ และ มาตรฐานทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ และความช่วยเหลือ จากบุคคลหลายฝ่าย ได้แก่ บัณฑิต ผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องที่ให้ความร่วมมือ ในการส่งแบบสอบถามกลับคืน รวมทั้งตอบแบบสอบถามและให้ข้อเสนอแนะอันมีคุณค่าส่งผลให้ งานวิจัยสำเร็จลงได้ด้วยดี ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์

10 กรกฎาคม 2562

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561 มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ โดยทำการสำรวจจากประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 และเข้ารับปริญญาบัตร จำนวน 67 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 98.50 และผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำนวน 53 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 75.47 ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.40) อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 45.45) ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 33.33) บัณฑิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 71.21)

บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 80.30) บัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานโดยไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 72.72) ด้านความต้องการศึกษาต่อ พบว่า บัณฑิตที่ไม่ต้องการศึกษาต่อและบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นมีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 50.00 ส่วนใหญ่บัณฑิตได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.42) ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงาน (ร้อยละ 63.63) รองลงมา คือ เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง (ร้อยละ 19.69)

บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 62.26) รองลงมาคือ บริษัทเอกชน (ร้อยละ 20.75) และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 11.32) เมื่อพิจารณาหน่วยงานภาค

(2)

ราชการที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 63.63) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 15.15) และกระทรวงศึกษาธิการ (ร้อยละ 12.12) ที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 69.81) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 9.43) และภาคใต้ (ร้อยละ 7.54) ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 32.07) รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่สนับสนุนปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 9.43) ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 62.26) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 69.81) เมื่อพิจารณาถึงความพึงพอใจกับงานที่ทำ พบว่า มีสัดส่วนเท่ากันระหว่างบัณฑิตที่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 49.05) และบัณฑิตที่รู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.05) บัณฑิตได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 43.39)

บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.91$) โดยคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นคือ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X} = 4.17$) ส่วนด้านที่ได้รับการประเมินค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.64$)

บัณฑิตประเมินความสามารถในการทำงานด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) โดยคุณลักษณะย่อยที่อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.44$) (2) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.36$) (3) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.35$)

บัณฑิตประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 39.39) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 30.30) และด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 25.75) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 54.54)

2. ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ทำการประเมินบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 77.50) ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 67.50) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 75.00) และมีระยะเวลาร่วมงานกับบัณฑิตมากกว่า 6 เดือน – 9 เดือน (ร้อยละ 42.50)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.83$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.22$) ส่วนด้านที่ได้รับการประเมินต่ำสุดคือ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.54$)

ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 ด้าน คือ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.43$) (2) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.27$)

นอกจากนี้ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตประเมินว่า บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มีคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 52.50) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 32.50) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 30.0)

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	(ก)
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	(1)
สารบัญตาราง	(6)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	3
1.3 ขอบเขตการวิจัย	3
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 นิยามศัพท์	4
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	5
2.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	9
2.3 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	15
2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	16
2.5 ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์	21
2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	29
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	34
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	35
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	35
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	40
3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล	41
3.5 การเสนอผลการวิจัย	41
บทที่ 4 ผลการศึกษา	42
4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	43
4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ	72
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	91
5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล	91
5.2 ข้อเสนอแนะ	96
บรรณานุกรม	

(6)

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1.1	แสดงจำนวนสมาชิกสามัญและผู้ได้รับใบประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ใบอนุญาต ปี พ.ศ.2556 – 2561	
ตารางที่ 2.1	แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	44
ตารางที่ 2.2	แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต	47
ตารางที่ 2.3	การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	48
ตารางที่ 2.4	แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต	50
ตารางที่ 2.5	แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ	51
ตารางที่ 2.6	แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน	54
ตารางที่ 2.7	แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	55
ตารางที่ 2.8	ผลการประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต	56
ตารางที่ 2.9	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม	57
ตารางที่ 2.10	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้	58
ตารางที่ 2.11	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา	59
ตารางที่ 2.12	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	60
ตารางที่ 2.13	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	61
ตารางที่ 2.14	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	62
ตารางที่ 2.15	การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	63
ตารางที่ 2.16	คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งและสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ฯ	64
ตารางที่ 2.17	จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	65
ตารางที่ 2.18	สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมใน ทักษะของบัณฑิต	67
ตารางที่ 2.19	ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในทัศนะของบัณฑิต	69
ตารางที่ 2.20	ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในทัศนะของบัณฑิต	70

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
ตารางที่ 2.21	ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในทัศนะของบัณฑิต	71
ตารางที่ 2.22	แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ได้รับกลับคืน	72
ตารางที่ 2.23	แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง	72
ตารางที่ 2.24	ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	74
ตารางที่ 2.25	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม	75
ตารางที่ 2.26	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้	76
ตารางที่ 2.27	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา	77
ตารางที่ 2.28	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	78
ตารางที่ 2.29	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	79
ตารางที่ 2.30	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	80
ตารางที่ 2.31	ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	81
ตารางที่ 2.32	คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	82
ตารางที่ 2.33	จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	83
ตารางที่ 2.34	สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมใน ทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต	84
ตารางที่ 2.35	คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์	84

1.1 หลักการและเหตุผล

เพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาเป็นไปอย่างมีคุณภาพ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF: HEd) ในการประชุมคณะกรรมการการอุดมศึกษา ครั้งที่ 11/2558 เมื่อวันที่ 14 ตุลาคม 2558 มีมติจัดทำประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558 โดยให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการจัดทำระบบเก็บข้อมูลรายละเอียดตามแนวทางของ มคอ.3-7 ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถาบันได้ ทั้งนี้ให้คำนึงถึงเจตนารมณ์ของการจัดทำ มคอ.3-7 และให้แต่ละหลักสูตรมีอิสระในการกำหนดตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ใช้ในการติดตาม ประเมิน และรายงานคุณภาพของหลักสูตรประจำปีของแต่ละหลักสูตร ตามบริบทและวัตถุประสงค์ในการผลิตบัณฑิต ทั้งนี้ต้องได้รับความเห็นชอบหรืออนุมัติจากสภาสถาบันอุดมศึกษา และสอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (ถ้ามี)¹ เพื่อให้คุณภาพของบัณฑิตที่ผลิตในสาขา/สาขาวิชาของระดับคุณวุฒิเดียวกันมีมาตรฐานที่เทียบเคียงกันได้ทั้งในระดับชาติและระดับสากล²

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเพียงแห่งเดียว ที่เปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อผลิตนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตรสามารถปฏิบัติงานให้ผู้ใช้บริการมีการพัฒนาและมีความพึงพอใจ รวมทั้งทำงานร่วมกับสหวิชาชีพอื่นๆได้อย่างมีประสิทธิภาพ³

¹ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558.

² กระทรวงศึกษาธิการ. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552. หน้า 1-3.

³ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555). หน้า 7.

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต⁴ มีความสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ด้านการผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ทักษะทางวิชาการและวิชาชีพ ถึงพร้อมด้วยคุณธรรม 6 ประการ (ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู) และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คือ เป็นนักศึกษาที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสา มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา และปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์⁵

ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560 เป็นผู้ผ่านการจัดกระบวนการเรียนการสอนในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2555) ซึ่งหลักสูตรได้กำหนดกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ไว้ 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

การจัดการศึกษา เป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้เรียนทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และทักษะทางวิชาชีพ ซึ่งแต่ละหลักสูตรจะมีปรัชญา วัตถุประสงค์ และมาตรฐานผลการเรียนรู้กำหนดไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการผลิตบัณฑิตของแต่ละวิชาชีพ ทั้งนี้มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) เป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยมั่นใจถึงผลผลิตสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นคนดีของสังคม⁶

⁴ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. เพ็ญอ้าง. หน้า 5.

⁵ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. เพ็ญอ้าง. หน้า 51.

⁶ กระทรวงศึกษาธิการ. อ้างแล้ว เจริญธรรมที่ 2. หน้า 2.

ดังนั้นการติดตามประเมินผลคุณภาพของบัณฑิตจึงมีความจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะทำให้ได้ข้อมูลของผลผลิตของหลักสูตรโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้ใช้บัณฑิตหรือหน่วยงานองค์กรต่างๆ รวมทั้งเป็นตัวบ่งชี้ให้เห็นถึงคุณภาพของการจัดการศึกษา ทั้งนี้เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้บัณฑิต จึงต้องมีการประเมินผลคุณภาพบัณฑิตจากผู้ใช้บัณฑิต การติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิตที่จบการศึกษาไปแล้วภายในระยะเวลา 1 ปีหลังจากสำเร็จการศึกษา เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิตให้ได้คุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาภาวะการปฏิบัติงาน และการศึกษาต่อของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1.3 ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในปีการศึกษา 2560 จำนวน 69 คน
2. ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างในหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน จำนวน 53 ราย

ขอบเขตด้านเนื้อหา ทำการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ใน 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม โดยเก็บข้อมูลหลังจากบัณฑิตสำเร็จการศึกษาไปแล้ว 1 ปี

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ข้อมูลภาวะการมีทำงาน การศึกษาต่อ และคุณภาพของบัณฑิต เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการจัดการศึกษา การปรับปรุงหลักสูตรและการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
2. ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ที่เป็นตัวบ่งชี้คุณภาพของบัณฑิต ซึ่งเป็นองค์ประกอบการประกันคุณภาพการศึกษาของหลักสูตรและการประกันคุณภาพในระดับคณะวิชา

1.5 นิยามศัพท์

บัณฑิต หมายถึง ผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2560

คุณลักษณะของบัณฑิต หมายถึง สิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงคุณลักษณะประจำตัวของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ในปีการศึกษา 2560

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หมายถึง คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ผู้บังคับบัญชาหรือนายจ้าง หมายถึง หัวหน้างานของบัณฑิต ในหน่วยงานหรือองค์กรที่บัณฑิตทำงาน

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ปีการศึกษา 2560 ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

2.3 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

2.5 ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

ความพึงพอใจ (satisfaction) เป็นทัศนคติที่เป็นนามธรรม ไม่สามารถมองเห็นเป็นรูปร่างได้ จึงเป็นการยากที่จะวัดความพึงพอใจโดยตรง แต่สามารถวัดได้ทางอ้อมโดยการวัดความคิดเห็นของบุคคล ซึ่งการแสดงความคิดเห็นนั้นจะต้องตรงกับความรู้สึกที่แท้จริงของบุคคลจึงจะสามารถวัดความพึงพอใจนั้นได้

2.1.1 ความหมายของความพึงพอใจ

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ให้ความหมายของคำว่า “พึงพอใจ” หมายถึง รัก ชอบใจ (พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542)

อุทัยพรรณ สุดใจ (2545:7 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:15) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกหรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยอาจจะเป็นไปในเชิงประเมินค่าว่า ความรู้สึกหรือทัศนคติต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดนั้นเป็นไปในทางบวกหรือทางลบ

วิรุฬ พรรณเทวี (2542 อ้างในถาวร แสงอำไพ 2554:16) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจ เป็นความรู้สึกภายในจิตใจของมนุษย์ที่ไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคลว่าจะคาดหวังกับสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างไร ถ้าคาดหวังหรือมีความตั้งใจมากและได้รับการตอบสนองด้วยดีจะมีความพึงพอใจมาก แต่ในทางตรงกันข้ามอาจผิดหวังหรือไม่พึงพอใจเป็นอย่างยิ่งเมื่อไม่ได้รับการตอบสนองตามที่คาดหวังไว้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสิ่งที่ตั้งใจไว้ว่าจะมีมากหรือน้อย

ประนอม แสงจันทร์ (2539, อ้างในทิพย์สุคนธ์ กิจรุ่งโรจน์ 2547, อ้างในอัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก อารมณ์ ความคิด หรือทัศนคติของบุคคลที่มีต่อสิ่งเร้าต่างๆ เป็นผลเนื่องมาจากบุคคลได้ประเมินสิ่งเร้านั้นแล้ว

เดวิด แนดเลอร์ (David Nadler, 1986 อ้างในอัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:12) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ผลของความคาดหวังที่เกิดตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ก่อนแล้ว แต่ความพึงพอใจจะมีระดับการลดลงหรือเพิ่มขึ้นตามเงื่อนไขตามทัศนคติขณะนั้นๆ

Oskamps (1984 อ้างใน ถาวร แสงอำไพ 2554:16) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจมีความหมายอยู่ 3 นัย คือ

ความพึงพอใจ หมายถึง สภาพการณ์ที่ผลการปฏิบัติจริงได้เป็นไปตามที่บุคคลคาดหวังไว้

ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับของความสำเร็จที่เป็นไปตามความต้องการ

ความพึงพอใจ หมายถึง งานที่ได้ตอบสนองต่อคุณค่าของบุคคล

จากแนวคิดตามความหมายข้างต้นที่กล่าวมา สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ที่สามารถเกิดขึ้นได้ทั้งทางบวกและทางลบ สามารถเพิ่มขึ้นหรือลดลงได้จากการประเมินตามเงื่อนไข กิจกรรมหรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง

2.1.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

การอยู่ร่วมกันในสังคมย่อมต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงความรู้สึกนึกคิดที่เกี่ยวข้องกัน นอกจากนี้ความรู้สึกถึงความพึงพอใจยังมีความสำคัญต่อบุคคลต่างๆ เนื่องด้วยมนุษย์ไม่สามารถอยู่อย่างโดดเดี่ยวได้ เมื่ออยู่ในสถานการณ์ที่บุคคลรอบข้างให้การยอมรับหรือพึงพอใจย่อมทำให้ใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ด้วยความปกติสุข แต่หากไม่ได้รับการยอมรับหรือไม่พึงพอใจย่อมทำให้ตัวบุคคลเกิดความยากลำบากในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

อ่ำรุง เหมรา (2533:17 อ่างใน อัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553:7) ได้สรุปความสำคัญของความพึงพอใจไว้ดังนี้

1. ความพึงพอใจก่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการปฏิบัติงาน เพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์ของหน่วยงาน
2. ความพึงพอใจเสริมสร้างให้บุคคลมีความเข้าใจอันดีต่อกันและต่อหน่วยงาน
3. ความพึงพอใจเสริมสร้างความซื่อสัตย์ ความจงรักภักดีต่อหน่วยงาน
4. ความพึงพอใจเกื้อหนุนให้กฎเกณฑ์ ระเบียบข้อบังคับ สามารถใช้บังคับควบคุมความประพฤติของบุคคลให้อยู่ในระเบียบวินัยอันดี
5. ความพึงพอใจเสริมสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ และมีการรวมพลังเพื่อขจัด ปัญหาในองค์กรร่วมกัน
6. ความพึงพอใจเสริมสร้างความเชื่อมั่นในหน่วยงานที่ปฏิบัติ
7. ความพึงพอใจเกื้อหนุนให้บุคคลเกิดความคิดสร้างสรรค์ในกิจกรรมต่างๆ

2.1.3 ทฤษฎีความพึงพอใจ

ในที่นี้จะขอนำมาเสนอ 2 ทฤษฎี ดังต่อไปนี้ (อัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์ 2553: 9-10)

1. ทฤษฎีความพึงพอใจของแชลลี (Shely,1975: 252-268) เป็นทฤษฎีว่าด้วยความรู้สึกสองแบบของมนุษย์ คือความรู้สึกในทางบวกและความรู้สึกทางลบ ความรู้สึกทุกชนิดของมนุษย์จะ

ตกอยู่ในกลุ่มของความรู้สึกสองแบบนี้ ความรู้สึกในทางบวก คือความรู้สึกที่เกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดความสุข ความรู้สึกนี้เป็นความรู้สึกที่แตกต่างจากความรู้สึกทางบวกอื่น คือเป็นความสุขที่เป็นระบบย้อนกลับสามารถทำให้เกิดความสุขหรือความรู้สึกทางบวกเพิ่มขึ้นได้อีก

2. ทฤษฎีความพึงพอใจของอเดย์ และแอนเดอร์เซน (Aday & Andersen, 1975: 4) ให้แนวคิดที่ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกหรือความคิดเห็นที่เกี่ยวกับทัศนคติของคน ที่เกิดจากประสบการณ์ผู้รับบริการเข้าไปในสถานที่ให้บริการนั้นๆ และประสบการณ์นั้นเป็นไปตามความคาดหวังของผู้รับบริการซึ่งความพึงพอใจมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยที่แตกต่างกัน

2.1.4 การวัดความพึงพอใจ

การวัดความพึงพอใจนั้น บุญเรียง ขจรศิลป์ (2529 อ้างใน ถาวร แสงอำไพ 2554: 17) ได้ให้ทรรศนะเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ทัศนคติหรือเจตคติเป็นนามธรรม เป็นการแสดงออกค่อนข้างซับซ้อน จึงเป็นการยากที่จะวัดทัศนคติได้โดยตรง แต่เราสามารถที่จะวัดทัศนคติได้โดยอ้อมโดยวัดความคิดเห็นของบุคคลเหล่านั้นแทน ฉะนั้นการวัดความพึงพอใจก็มีขอบเขตที่จำกัดด้วย อาจมีความคลาดเคลื่อนเกิดขึ้นถ้าบุคคลเหล่านั้นแสดงความคิดเห็นไม่ตรงกับความรู้สึกที่แท้จริง ซึ่งความคลาดเคลื่อนเหล่านี้ย่อมเกิดขึ้นได้เป็นธรรมดาของการวัดโดยทั่วไป

ภณิดา ชัยปัญญา (2541 อ้างใน ถาวร แสงอำไพ 2554: 17) กล่าวว่า การวัดความพึงพอใจนั้น สามารถทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม เพื่อต้องการทราบความคิดเห็น ซึ่งสามารถกระทำได้ในลักษณะกำหนดคำตอบให้เลือกหรือตอบคำถามอิสระ คำถามดังกล่าว อาจถามความพึงพอใจในด้านต่างๆ
2. การสัมภาษณ์ เป็นวิธีการวัดความพึงพอใจทางตรง ซึ่งต้องอาศัยเทคนิคและวิธีการที่ดีจะได้ข้อมูลที่แท้จริง
3. การสังเกต เป็นวิธีวัดความพึงพอใจโดยการสังเกตพฤติกรรมของบุคคลเป้าหมาย ไม่ว่าจะแสดงออกจากการพูดจา กริยา ท่าทาง วิธีนี้ต้องอาศัยการกระทำอย่างจริงจัง และสังเกตอย่างมีระเบียบแบบแผน

2.2 กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

นับตั้งแต่การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาของประเทศต่างๆในทวีปยุโรปที่เมือง Bologna ประเทศอิตาลีในปีพ.ศ.2542 จนเกิดข้อตกลง Bologna Process ประเทศต่างๆในทวีปยุโรปจึงปรับเปลี่ยนระบบการจัดการศึกษา ที่มุ่งเน้นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ในแต่ละคุณวุฒิและขยายผลการดำเนินการไปตามประเทศต่างๆทั่วโลก⁷

ประเทศไทยมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ส่งผลให้เกิดการปฏิรูปการศึกษาในทุกระดับ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาซึ่งเป็นหน่วยงานทำหน้าที่กำกับ และส่งเสริมการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษาได้จัดทำกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย (Thai Qualifications Framework for Higher Education; TQF:HEd) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการนำนโยบายที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติในส่วนของมาตรฐานการอุดมศึกษา ไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามุ่งเน้นเป้าหมายการจัดการศึกษาที่ผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) ของนักศึกษา ซึ่งเป็นการประกันคุณภาพบัณฑิตที่ได้รับคุณวุฒิแต่ละคุณวุฒิ และสื่อสารให้สังคม ชุมชน รวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศเข้าใจได้ตรงกัน และเชื่อมั่นถึงผลการเรียนรู้ที่บัณฑิตได้รับการพัฒนาว่ามีมาตรฐาน ที่สามารถเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ⁸

2.2.1 หลักการสำคัญของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

1) ยึดหลักความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษา โดยมุ่งให้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ เป็นเครื่องมือในการนำแนวนโยบายในการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการอุดมศึกษาไปสู่การปฏิบัติในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม เพราะกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษามีแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาหลักสูตร การ

⁷ คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และแนวทางการปฏิบัติ. หน้า 1.

⁸ คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. เพ็ญอ่าง. หน้า 1.

ปรับเปลี่ยนกลวิธีการสอนของอาจารย์ การเรียนรู้ของนักศึกษา ตลอดจนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้เพื่อให้มั่นใจว่า บัณฑิตจะบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวังได้จริง

2) มุ่งเน้นที่มาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิต (Learning Outcomes) ซึ่งเป็นมาตรฐานขั้นต่ำเชิงคุณภาพ เพื่อประกันคุณภาพบัณฑิต และสื่อสารให้หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องได้เข้าใจและมั่นใจถึงกระบวนการผลิตบัณฑิต โดยเริ่มที่ผลผลิตและผลลัพธ์ของการจัดการศึกษา คือ กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตที่คาดหวังไว้ก่อน หลังจากนั้นจึงพิจารณาถึงองค์ประกอบอื่นๆที่เกี่ยวข้องในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่จะส่งเสริมให้บัณฑิตบรรลุถึงมาตรฐานผลการเรียนรู้นั้นอย่างสอดคล้อง และส่งเสริมกันอย่างเป็นระบบ

3) มุ่งที่จะประมวลกฎเกณฑ์และประกาศต่างๆที่ได้ดำเนินการไว้แล้วเข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงเป็นเรื่องเดียวกัน ซึ่งจะสามารถอธิบายให้ผู้เกี่ยวข้องได้เข้าใจอย่างชัดเจนเกี่ยวกับความหมายและความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาของคุณวุฒิหรือปริญญาในระดับต่างๆ

4) มุ่งให้คุณวุฒิหรือปริญญาของสถาบันอุดมศึกษาใดๆของประเทศไทย เป็นที่ยอมรับและเทียบเคียงกันได้กับสถาบันอุดมศึกษาที่ดีทั้งในและต่างประเทศ เนื่องจากกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาจะช่วยกำหนดความมีมาตรฐานในการจัดการศึกษาในทุกชั้นตอนอย่างเป็นระบบ โดยเปิดโอกาสให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถจัดหลักสูตร ตลอดจนกระบวนการเรียนการสอนได้อย่างหลากหลาย โดยมั่นใจถึงผลผลิตสุดท้ายของการจัดการศึกษา คือ คุณภาพของบัณฑิตซึ่งจะมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ตามที่มุ่งหวัง สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุขและภาคภูมิใจ เป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต และเป็นคนดีของสังคม ช่วยเพิ่มความเข้มแข็งและขีดความสามารถในการพัฒนาประเทศไทย

2.2.2. โครงสร้างและองค์ประกอบของกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ⁹

1) ระดับคุณวุฒิ (Levels of Qualifications)

ระดับของคุณวุฒิแสดงถึงการเพิ่มขึ้นของระดับสติปัญญาที่ต้องการ และความซับซ้อนของการเรียนรู้ที่คาดหวัง นอกจากนี้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติยังกำหนดคุณลักษณะของนักศึกษาระดับแรกเข้าหลังจากสำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐานด้วย เพราะเป็นพื้นฐานความรู้ ความสามารถที่สำคัญในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษา

คุณวุฒิระดับอุดมศึกษาเริ่มต้นที่ระดับที่ 1 อนุปริญญา (3 ปี) และสิ้นสุดที่ระดับที่ 6 ปริญญาเอก ดังนี้

⁹ กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 2. หน้า 4.

ระดับที่ 1	อนุปริญญา (3 ปี)
ระดับที่ 2	ปริญญาตรี
ระดับที่ 3	ประกาศนียบัตรบัณฑิต
ระดับที่ 4	ปริญญาโท
ระดับที่ 5	ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
ระดับที่ 6	ปริญญาเอก

บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งสามารถเข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหลักเกณฑ์การเข้าศึกษาต่อของแต่ละสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งอาจขึ้นอยู่กับคะแนนเฉลี่ยสะสมหรือเงื่อนไขอื่น เพื่อให้มั่นใจว่าผู้สมัครเข้าศึกษาต่อ จะมีโอกาสประสบความสำเร็จในการศึกษาระดับที่สูงขึ้นและซับซ้อนยิ่งขึ้น

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิฯ แบ่งสายวิชาเป็น 2 สาย ได้แก่ สายวิชาการ เน้นศาสตร์บริสุทธิ์ทางด้านศิลปศาสตร์หรือด้านวิทยาศาสตร์ โดยมุ่งศึกษาสาระและวิธีการของศาสตร์สาขาวิชานั้นๆ เป็นหลัก ไม่ได้สัมพันธ์โดยตรงกับการประกอบอาชีพ และสายวิชาชีพซึ่งมุ่งเน้นการศึกษาในลักษณะของศาสตร์เชิงประยุกต์ เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้และทักษะระดับสูงซึ่งจำเป็นต่อการประกอบอาชีพ และนำไปสู่การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพ

การเรียนในสายวิชาการควรจะพัฒนาความสามารถที่สำคัญทั้งในการทำงาน และการดำรงชีพในชีวิตประจำวัน ส่วนหลักสูตรสายวิชาชีพควรเกี่ยวข้องกับความเข้าใจ การวิจัยและความรู้ทางทฤษฎีในสาขา/สาขาวิชาและสาขา/สาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องอย่างทั่วถึง และพัฒนาความสามารถในการคิดและการแก้ไขปัญหาที่เหมาะสมกับทุกสถานการณ์ อย่างไรก็ตามหลักสูตรทั้งสองสายดังกล่าวมีจุดเน้นที่แตกต่างกัน ซึ่งควรสะท้อนให้เห็นในรายละเอียดของเนื้อหาสาระสำคัญและในชื่อปริญญา ผู้สำเร็จการศึกษาในสายวิชาหนึ่งสามารถเปลี่ยนไปศึกษาต่อระดับสูงขึ้นในอีกสายวิชาหนึ่งได้ ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดเงื่อนไขบางประการของการเข้าศึกษาได้ เพื่อให้ผู้เรียนมีพื้นฐานความรู้และทักษะที่จำเป็นเพียงพอสำหรับการศึกษาต่อในระดับนั้นๆ และบรรลุผลการเรียนรู้ตามที่หลักสูตรนั้นๆ คาดหวัง

2) การเรียนรู้และมาตรฐานผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทย

การเรียนรู้ หมายถึง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นักศึกษาพัฒนาขึ้นในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษารอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังนี้

(1) **ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral)** หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

(2) **ด้านความรู้ (Knowledge)** หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิด และการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่างๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

(3) **ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)** หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่างๆในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

(4) **ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and Responsibility)** หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบ ต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบ ในการเรียนรู้ของตนเอง

(5) **ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)** หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

นอกจากผลการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้านนี้ บางสาขาวิชาต้องการทักษะทางกายภาพสูง เช่น การเดินร่ำ ดนตรี การวาดภาพ การแกะสลัก พลศึกษา การแพทย์ และวิทยาศาสตร์การแพทย์ จึงต้องเพิ่มการเรียนรู้ทางด้านทักษะพิสัย (Domain of Psychomotor Skill)

มาตรฐานผลการเรียนรู้ (Domain of Learning) คือ ข้อกำหนดเฉพาะซึ่งเป็นผลที่มุ่งหวังให้ผู้เรียนพัฒนาขึ้นจากการเรียนรู้ทั้ง 5 ด้าน ที่ได้รับการพัฒนาระหว่างการศึกษา จากการเรียนและ

การเข้าร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้ทั้งในและนอกหลักสูตร และแสดงออกถึงความรู้ ความเข้าใจและความสามารถจากการเรียนรู้เหล่านั้นได้อย่างเป็นที่เชื่อถือเมื่อเรียนจบในรายวิชาหรือหลักสูตรนั้นแล้ว

มาตรฐานผลการเรียนรู้ซึ่งมีอย่างน้อย 5 ด้าน ดังกล่าวข้างต้น เป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ของบัณฑิตทุกคนในทุกระดับคุณวุฒิ โดยแต่ละด้านจะมีระดับความซับซ้อนเพิ่มขึ้น เมื่อระดับคุณวุฒิสูงขึ้น ทักษะและความรู้จะเป็นการสะสมจากระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าสู่ระดับที่สูงขึ้น ดังนั้น มาตรฐานผลการเรียนรู้ของระดับคุณวุฒิใดคุณวุฒิหนึ่ง จะรวมมาตรฐานผลการเรียนรู้ในสาขา/สาขาวิชาเดียวกันของระดับคุณวุฒิที่ต่ำกว่าด้วย

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม ใช้กับนักศึกษาทุกคน แม้ว่าบางสาขา/สาขาวิชานักศึกษาจำเป็นต้องพัฒนาเป็นการเฉพาะ เช่น จรรยาบรรณของแพทย์ นักบัญชี และนักกฎหมาย เป็นต้น

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้ และด้านทักษะทางปัญญา จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับสาขา/สาขาวิชาที่เรียน ซึ่งต้องระบุรายละเอียดของความรู้และทักษะของสาขา/สาขาวิชาที่เหมาะสมกับระดับคุณวุฒิไว้ในรายละเอียดของหลักสูตร และรายละเอียดของรายวิชา

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิและสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านเหล่านี้

มาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งหวังให้นักศึกษาทุกคนไม่ว่าจะเป็นระดับคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชาใด ต้องบรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านนี้ แต่สำหรับนักศึกษาที่เรียนในสาขา/สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับมาตรฐานผลการเรียนรู้นี้จะต้องเน้นให้มีความชำนาญมากกว่านักศึกษาสาขา/สาขาวิชาอื่นๆ เช่น นักศึกษาที่เรียนสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ จะต้องมีความชำนาญและทักษะตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านความรู้และด้านทักษะทางปัญญาเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ

3) มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับปริญญาตรี¹⁰

มาตรฐานผลการเรียนรู้แต่ละด้านของคุณวุฒิระดับที่ 2 ปริญญาตรี อย่างน้อยต้องเป็นดังนี้

(1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม

สามารถจัดการปัญหาทางคุณธรรม จริยธรรม และวิชาชีพโดยใช้ดุลยพินิจทางค่านิยม ความรู้สึกของผู้อื่น ค่านิยมพื้นฐาน และจรรยาบรรณวิชาชีพ แสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางด้าน คุณธรรมและจริยธรรม อาทิ มีวินัย มีความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ เป็นแบบอย่างที่ดี เข้าใจผู้อื่น และเข้าใจโลก เป็นต้น

(2) ด้านความรู้

มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาอย่างกว้างขวางและเป็นระบบ ตระหนัก รู้หลักการและทฤษฎีใน องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สำหรับหลักสูตรวิชาชีพ มีความเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าของความรู้เฉพาะ ด้านในสาขาวิชา และตระหนักถึงงานวิจัยในปัจจุบันที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาและการต่อยอดองค์ ความรู้ ส่วนหลักสูตรวิชาชีพที่เน้นการปฏิบัติ จะต้องตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติกฎระเบียบ ข้อบังคับ ที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์

(3) ด้านทักษะทางปัญญา

สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐาน ใหม่ ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลที่ได้ในการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆด้วยตนเอง สามารถศึกษาปัญหาที่ค่อนข้างซับซ้อน และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขได้อย่างสร้างสรรค์โดย คำนึงถึงความรู้ทางภาคทฤษฎี ประสบการณ์ทางภาคปฏิบัติ และผลกระทบจากการตัดสินใจ สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจอันถ่องแท้ในเนื้อหาสาระทางวิชาการและวิชาชีพ สำหรับหลักสูตร วิชาชีพ นักศึกษาสามารถใช้วิธีการปฏิบัติงานประจำและหาแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหาได้อย่าง เหมาะสม

(4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

มีส่วนช่วยและเอื้อต่อการแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำหรือสมาชิก ของกลุ่ม สามารถแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในสถานการณ์ที่ไม่ชัดเจนและต้องใช้นวัตกรรมใหม่ๆ ในการ แก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มในการวิเคราะห์ปัญหาได้อย่างเหมาะสมบนพื้นฐานของตนเองและของกลุ่ม รับผิดชอบในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งพัฒนาตนเองและอาชีพ

¹⁰กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เจริญรุ่งเรืองที่ 2. หน้า 9-10.

(5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

สามารถศึกษาและทำความเข้าใจในประเด็นปัญหา สามารถเลือกและประยุกต์ใช้เทคนิคทางสถิติหรือคณิตศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมในการศึกษาค้นคว้า และเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมวลผลแปลความหมาย และนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างสม่าเสมอ สามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่แตกต่างกันได้

4) ลักษณะของหลักสูตรในระดับปริญญาตรี¹¹

จากมาตรฐานผลการเรียนรู้ นำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรในระดับปริญญาตรี หลักสูตรระดับปริญญาตรีต้องออกแบบมาเพื่อพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ความรู้ความเข้าใจในสาขาวิชาอย่างกว้างๆ เน้นให้รู้สึกในบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์การพัฒนาและผลการวิจัยล่าสุด นักศึกษาควรตระหนักถึงความรู้และทฤษฎีในสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ปริญญาตรีเป็นคุณวุฒิขั้นพื้นฐานสำหรับการเข้าสู่อาชีพในสาขาต่างๆที่ใช้ทักษะความชำนาญสูงและการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ดังนั้นหลักสูตรจะต้องพัฒนาผู้เรียนทั้งคุณธรรมจริยธรรม ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติในวิชาชีพ และพื้นฐานความรู้ภาคปฏิบัติและภาคทฤษฎี และการวิจัยที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อด้วย

2.3 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ระดับปริญญาตรี¹²

ผู้สำเร็จการศึกษาระดับที่ 2 ปริญญาตรี โดยทั่วไปจะมีความรู้ความสามารถ อย่างน้อยต่อไปนี้

- (1) ความรู้ที่ครอบคลุม สอดคล้อง และเป็นระบบในสาขา/สาขาวิชาที่ศึกษา ตลอดถึงความเข้าใจในทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้อง
- (2) ความสามารถที่จะตรวจสอบปัญหาที่ซับซ้อน และพัฒนาแนวทางในการแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์จากความเข้าใจที่ลึกซึ้งของตนเองและความรู้จากสาขาวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยคำแนะนำแต่เพียงเล็กน้อย

¹¹กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 2. หน้า 15.

¹²กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 2. หน้า 19-20.

(3) ความสามารถในการค้นหา การใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติที่เหมาะสมในการวิเคราะห์ และแก้ปัญหาที่ซับซ้อน ตลอดจนการเลือกใช้กลไกที่เหมาะสมในการสื่อสารวิเคราะห์ต่อผู้รับข้อมูลข่าวสารกลุ่มต่างๆ

(4) ในกรณีของหลักสูตรวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพในวิชาชีพนั้นๆ

(5) ในกรณีของหลักสูตรวิชาการที่ไม่มุ่งเน้นการปฏิบัติในวิชาชีพ สิ่งสำคัญคือ ความรู้ ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในผลงานวิจัยต่างๆในสาขา/สาขาวิชานั้น ความสามารถในการแปลความหมาย การวิเคราะห์ และประเมินความสำคัญของการวิจัยในการขยายองค์ความรู้ในสาขา/สาขาวิชา

คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

(1) มีความคิดริเริ่มในการแก้ไขปัญหา และข้อโต้แย้งทั้งในสถานการณ์ส่วนบุคคลและของกลุ่ม โดยการแสดงออกซึ่งภาวะผู้นำในการแสวงหาทางเลือกใหม่ที่เหมาะสมไปปฏิบัติได้

(2) สามารถประยุกต์ความเข้าใจอันถ่องแท้ในทฤษฎีและระเบียบวิธีการศึกษา ค้นคว้าในสาขาวิชาของตนเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและข้อโต้แย้งในสถานการณ์อื่นๆ

(3) สามารถพิจารณาแสวงหา และเสนอแนะแนวทางในการแก้ปัญหาทางวิชาการ หรือวิชาชีพ โดยยอมรับข้อจำกัดของธรรมชาติของความรู้ในสาขาวิชาของตน

(4) มีส่วนร่วมในการติดตามพัฒนาการในศาสตร์ของตนให้ทันสมัย และเพิ่มพูนความรู้และความเข้าใจของตนอยู่เสมอ

(5) มีจริยธรรมและความรับผิดชอบสูงทั้งในบริบททางวิชาการ ในวิชาชีพและชุมชนอย่างสม่ำเสมอ

2.4 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชนภายใต้ความอุปการะคุณของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ก่อกำเนิดขึ้นตามเจตนารมณ์ของมูลนิธิฯ ที่ต้องการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาด้านสังคมสงเคราะห์ ซึ่งเป็นภารกิจหลักสำคัญประการหนึ่งของมูลนิธิฯ โดยได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยให้คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์วิทยาลัยหัวเฉียว (ชื่อในขณะนั้น) ดำเนินการเปิดสอนหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2533

ต่อมาในปีพ.ศ.2535 ได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยให้จัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยขึ้นในพื้นที่ ตำบลบางโหลง อำเภอบางพลี จังหวัดสมุทรปราการ โดยได้รับพระมหากรุณาธิคุณจาก พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชฯพระราชทานนามว่า “มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ” หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตได้รับการรับรองมาตรฐานการศึกษาจาก ทบวงมหาวิทยาลัย ในปีพ.ศ.2536 และในปีพ.ศ.2540 เปลี่ยนชื่อจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ เป็นคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ปัจจุบันคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดำเนินการจัดการเรียนการสอน โดยใช้หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555)

2.4.1 ปรัชญาของหลักสูตร

มุ่งให้บัณฑิตมีความรู้ ทักษะ ทักษะคิดที่ตีต่อวิชาชีพ มีคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณ ของการเป็นนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพ เพื่อรับใช้สังคม

2.4.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตนักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพที่มีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร สามารถ ปฏิบัติงานให้ผู้ใช้บริการมีการพัฒนาและมีความพึงพอใจ รวมทั้งทำงานร่วมกับสหวิชาชีพอื่นๆได้ อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4.3 การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คือ เป็นนักศึกษาที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย สามารถ คำนึงถึงสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย มีความรับผิดชอบต่อสังคม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีจิตอาสา มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา และ ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์¹³

¹³ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555). หน้า 51.

2.4.4 โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2555 นักศึกษาจะต้องศึกษาและสอบผ่านรายวิชาตามหลักสูตร โดยมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า 139 หน่วยกิต ดังนี้

จำนวนหน่วยกิต รวมตลอดหลักสูตร		139 หน่วยกิต
1) หมวดวิชาทั่วไป	ไม่น้อยกว่า	30 หน่วยกิต
- กลุ่มวิชามนุษยศาสตร์	8 หน่วยกิต	
- กลุ่มวิชาสังคมศาสตร์	6 หน่วยกิต	
-กลุ่มวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์	7 หน่วยกิต	
- กลุ่มวิชาภาษา	9 หน่วยกิต	
2) หมวดวิชาเฉพาะ	ไม่น้อยกว่า	103 หน่วยกิต
2.1) วิชาพื้นฐานวิชาชีพ	21 หน่วยกิต	
2.2) วิชาชีพ	64 หน่วยกิต	
2.2.1) วิชาบังคับภาคทฤษฎี	42 หน่วยกิต	
2.2.2) วิชาบังคับภาคปฏิบัติ	22 หน่วยกิต	
2.3) วิชาเฉพาะด้าน	18 หน่วยกิต	
3) หมวดวิชาเลือกเสรี	ไม่น้อยกว่า	6 หน่วยกิต

2.4.5 มาตรฐานผลการเรียนรู้ของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต

ผลการเรียนรู้ของผู้สำเร็จการศึกษาในระดับอุดมศึกษาหรือบัณฑิต มีความสำคัญในสังคมปัจจุบันที่เป็นสังคมฐานความรู้ เนื่องจากบัณฑิตจะต้องใช้ความรู้ในการประกอบอาชีพสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเอง สังคมและประเทศชาติ และผู้สำเร็จการศึกษาในสาขา/สาขาวิชาหนึ่งอย่างน้อยต้องมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ขั้นต่ำของสาขา/สาขาวิชานั้นๆ เพื่อให้ความมั่นใจแก่สังคมได้ว่าผู้สำเร็จการศึกษาทุกคนมีความรู้ความสามารถที่เพียงพอในการทำงานตามสาขา/สาขาวิชานั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล¹⁴

¹⁴กระทรวงศึกษาธิการ. อ่างแล้ว เจริญรุ่งเรืองที่ 2. หน้า 26.

หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต กำหนดกรอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ไว้ 6 ด้าน ดังนี้¹⁵

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม

- 1.1 แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ
- 1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.3 แสดงออกถึงความมีวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม
- 1.4 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กรและสังคม
- 1.5 มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์

2. ด้านความรู้

- 2.1 อธิบายความรู้หลักการและทฤษฎีในรายวิชาที่เรียน
- 2.2 บูรณาการความรู้ในรายวิชาที่เรียนกับการเรียนในสาขาวิชาชีพ
- 2.3 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/ งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้
- 2.4 รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

3. ด้านทักษะทางปัญญา

- 3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้
- 3.2 สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์
- 3.3 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการ และวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม
- 3.4 สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

¹⁵ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. อ่างแล้ว เจริญธรรมที่ 14. หน้า 51-54.

4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

- 4.1 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม
- 4.2 สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม
- 4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา
- 4.4 สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

- 5.1 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษา ค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา
- 5.2 สามารถสรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม
- 5.3 มีวิจรรย์ญาในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.4 สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 5.5 สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม

6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

- 6.1 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์
- 6.2 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.5 ความรู้เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์

2.5.1 วิชาชีพสังคมสงเคราะห์

สังคมสงเคราะห์เป็นวิชาชีพ (Professional social work) ที่ได้รับการยอมรับโดยทั่วไปว่ามีลักษณะเฉพาะในการปฏิบัติงาน ประกอบด้วยคุณลักษณะสำคัญ 6 ประการ ดังนี้

1. องค์ความรู้ (Body of knowledge) นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพจะได้รับการศึกษาอบรมความรู้ทางทฤษฎีเป็นกรอบพื้นฐานของการปฏิบัติงาน ทฤษฎีทางสังคมสงเคราะห์ประกอบด้วย 2 กลุ่มทฤษฎี ได้แก่ กลุ่มทฤษฎีสำหรับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ (Theories for social work practice) เป็นกลุ่มองค์ความรู้เกี่ยวกับคนและสังคม ซึ่งอาศัยความรู้จากศาสตร์สาขาต่างๆ เช่น สังคมศาสตร์ (Social science) พฤติกรรมศาสตร์ (Behavioral science) และกลุ่มทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ (Theories of social work) เป็นกลุ่มองค์ความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และเทคนิควิธีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์
2. ทักษะ (Skill) ทักษะทางสังคมสงเคราะห์สามารถได้รับการถ่ายทอดจากการให้ความรู้ การให้คำปรึกษาแนะนำ และการฝึกปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอจนเกิดความเชี่ยวชาญ
3. ทศนคติ (Attitude) การทำงานของนักสังคมสงเคราะห์ต้องอาศัยทัศนคติและค่านิยมทางวิชาชีพ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มกำลังความสามารถ
4. การมอบหมายงาน (Job assignment) การทำงานสังคมสงเคราะห์มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบตามสายงาน มีการมอบหมายงานตามความเหมาะสมและความสามารถในงานประเภทนั้นๆ
5. สมาคมวิชาชีพ (Professional association) มีองค์กรที่เป็นสถาบันวิชาชีพรับรองเพื่อยกระดับวิชาชีพและพัฒนาวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ
6. จรรยาบรรณ (Code of ethics) เป็นข้อกำหนดที่ตกลงร่วมกัน สำหรับให้ผู้ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์นำไปยึดถือเป็นบรรทัดฐานในการทำงาน

2.5.2 ปรัชญาของงานสังคมสงเคราะห์

ปรัชญาของงานสังคมสงเคราะห์ คือ การช่วยเหลือบุคคล กลุ่มและชุมชนให้สามารถช่วยตนเองได้ (Help them to help themselves)

2.5.3 ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

ทักษะในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์ ในการให้บริการแก่ผู้รับบริการทั้งในระดับบุคคล ครอบครัว กลุ่ม และชุมชน มีทักษะที่สำคัญ ดังต่อไปนี้

1. ทักษะการสัมภาษณ์ (Interviewing)

การสัมภาษณ์ (Interviewing)¹⁶ โดยทั่วไป หมายถึง การพบปะกันระหว่างคน 2 คนหรือมากกว่านั้น โดยมีการนัดกันล่วงหน้า เพื่อสนทนากันในบางเรื่อง หรืออาจหมายถึงการป้อนคำถามเพื่อต้องการคำตอบอย่างมีจุดมุ่งหมายก็ได้ การสัมภาษณ์ไม่ใช่การสนทนา (Conversation) แต่เป็นสิ่งที่มีความมุ่งหมายจึงจำเป็นต้องมีการเตรียมตัว (Preparation) และการฝึกหัดในการสัมภาษณ์เพื่อให้ความช่วยเหลือผู้ทำการสัมภาษณ์ต้องมีพื้นฐานในการพัฒนาการสนทนา ให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมาย โดยการมีส่วนร่วมของผู้ถูกสัมภาษณ์ กระบวนการสัมภาษณ์ในการให้ความช่วยเหลือ ประกอบด้วย การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างผู้สัมภาษณ์กับผู้ถูกสัมภาษณ์ ซึ่งมีปฏิริยาโต้ตอบและเกิดกระบวนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้เพื่อนำมาสู่การแก้ไขปัญหาของผู้ถูกสัมภาษณ์

การสัมภาษณ์ของนักสังคมสงเคราะห์ ยังมีทักษะที่สำคัญๆที่ใช้ในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1) **ทักษะการนำ (Leading skill)** การนำในที่นี้ คือ การเป็นผู้นำในการเริ่มต้นสนทนา ซึ่งได้แก่ การดำเนินการเพื่อให้เกิดความเป็นกันเอง มีมิตรไมตรี เกิดความสบายใจและพร้อมที่จะนำไปสู่การสนทนาอย่าง

มีจุดหมายหรือที่เรียกว่า การสัมภาษณ์

2) **ทักษะการฟัง (Listening)** เป็นศิลปะอย่างหนึ่งของผู้สัมภาษณ์ที่จะต้องมีความอดทน และใช้สมาธิ จึงจะเข้าใจในข้อมูลที่ได้รับ รวมทั้งเข้าใจพฤติกรรมการแสดงออกของผู้ถูกสัมภาษณ์ด้วย ทักษะการฟังประกอบด้วย

3) **ทักษะการสะท้อนกลับ (Reflecting skill)** เป็นการแสดงออกเพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจว่าผู้สัมภาษณ์กำลังพูดถึงเรื่องเดียวกันและยืนยันถึงความเข้าใจในการสนทนา

4) **ทักษะการสรุป (Summarizing skill)** เป็นความพยายามรวบรวมสิ่งที่พูดคุยกันให้เป็นประโยคเดียว ครอบคลุมเรื่องที่คุยกันในแต่ละตอนของการสัมภาษณ์หรือตอนสุดท้ายของการสัมภาษณ์ก็ได้ ข้อพึงระวังในการสรุป คือ ไม่ควรแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมจากสิ่งที่ได้มาขณะนั้น จุดมุ่งหมายการสรุปควรอยู่ที่การช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้สำรวจความคิดและความรู้สึกของตนเอง

¹⁶ สุรางค์รัตน์ วศินารมณ. ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. 2542. หน้า 28.

5) **ทักษะการเผชิญหน้า (Confronting skill)** เป็นการบอกถึงความรู้สึกที่ผู้สัมภาษณ์มีต่อตนเองอย่างตรงไปตรงมา การบอกถึงความรู้สึกดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจตนเองมากขึ้น ผลเสียอย่างหนึ่งของการใช้ทักษะการเผชิญหน้า คือ อาจทำให้เกิดอารมณ์ต่อต้าน เกิดความกังวลใจ ตื่นเต้นและทำทนาย ผู้สัมภาษณ์จะต้องใช้วิจารณญาณพิจารณาถึงความเหมาะสมของการใช้ทักษะด้านนี้ ด้วยการพิจารณาถึง ลักษณะของผู้ถูกสัมภาษณ์ประกอบด้วย

6) **ทักษะการตีความ (Interpretation skill)** เป็นการอธิบายความหมายของเหตุการณ์ เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เข้าใจในปัญหาของตนเอง รวมทั้งเป็นการนำเสนอกรอบความคิดใหม่ๆ ด้วย

7) **ทักษะการให้ข้อมูล (Information skill)** เป็นการให้ข้อมูลต่างๆ ที่ผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการทราบ รวมทั้งเป็นการให้ข้อมูลตามที่ผู้สัมภาษณ์เห็นว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาของผู้ถูกสัมภาษณ์

8) **ทักษะการเงียบ (Silence skill)** “การเงียบ” ที่ใช้ในการสนทนาโดยทั่วไปจะหมายถึง การปฏิเสธหรือไม่ยอมรับ แต่ถ้านำมาใช้ในการให้ความช่วยเหลือนั้น “การเงียบ” จะมีความหมายกว้าง ครอบคลุมถึงช่วงเวลาของการทบทวนความรู้สึก นึกคิด การใช้ความเงียบให้เกิดประโยชน์ในการสัมภาษณ์ ผู้สัมภาษณ์ควรดำเนินการด้วยการวิเคราะห์ความเงียบที่เกิดขึ้นว่า ความเงียบเกิดขึ้นเพราะสาเหตุใด เช่น ถ้าความเงียบเกิดขึ้นเพราะผู้ถูกสัมภาษณ์ต่อต้าน ควรมีการชี้แจงขอบเขตและลักษณะของวัตถุประสงค์การสัมภาษณ์ และถ้าความเงียบเกิดขึ้น เพราะผู้ถูกสัมภาษณ์ต้องการกำลังใจหรือความมั่นใจ สิ่งที่ผู้สัมภาษณ์พึงทำคือ การทำลายความเงียบด้วยคำพูดที่สร้างความมั่นใจ

จากความรู้เรื่องการสัมภาษณ์ที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นได้ว่าการสัมภาษณ์จำเป็นต้องอาศัยเวลาสำหรับการฝึกฝน เพื่อให้เกิดความชำนาญและจำเป็นต้องมีการฝึกปฏิบัติเพิ่มเติมอยู่เสมอๆ

2. ทักษะการเยี่ยมบ้าน (Home Visiting)

การเยี่ยมบ้านเป็นวิธีการอย่างหนึ่ง ที่ใช้สำหรับการแสวงหาข้อเท็จจริง เพื่อนำมาประกอบการกำหนดแนวทางให้ความช่วยเหลือ รวมทั้งใช้ในการติดตามและประเมินผลการให้บริการสังคมสงเคราะห์

3. ทักษะการให้คำแนะนำปรึกษา

การให้คำปรึกษาเป็นทักษะทางวิชาชีพ¹⁷ (professional skill) อย่างหนึ่งทางด้านสังคมสงเคราะห์ นักสังคมสงเคราะห์เป็นผู้นำกระบวนการแนะแนว มาใช้ร่วมกับการให้คำปรึกษาและการช่วยเหลือผู้รับบริการปรึกษาหรือผู้รับบริการตามแนวทางสังคมสงเคราะห์ การให้การปรึกษาเป็นงานหนึ่งที่นักสังคมสงเคราะห์ใช้ร่วมกับการสัมภาษณ์ โดยมีจุดประสงค์ให้การปรึกษาเป็นทักษะที่ช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์สามารถเข้าถึงข้อเท็จจริงของผู้รับบริการปรึกษา

4. ทักษะการติดตาม (Follow up) และ ประเมินผล (Evaluation)

การติดตามและประเมินผล จะช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์ทราบถึงผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือมีปัญหาและอุปสรรคใด เพื่อที่จะนำมาใช้ในการปรับเปลี่ยนแผนและแก้ไขตามสถานการณ์ รวมทั้งช่วยให้นักสังคมสงเคราะห์ตัดสินใจที่จะแก้ไขปัญหาได้อย่างถูกต้องเหมาะสมมากยิ่งขึ้น และกระทำได้อย่างทันที่

การปฏิบัติงานจะใช้การติดตามและประเมินผลในกรณีดังต่อไปนี้

1) เมื่อมีผู้มาขอรับบริการในขณะที่ทำการแรกรับ ผู้ปฏิบัติงานต้องทำการตัดสินใจต่อสภาพธรรมชาติเบื้องต้นของปัญหา ประเมินความสามารถของบุคคล ความพร้อม และความเหมาะสมของการให้ความช่วยเหลือของหน่วยงานกับผู้มาขอรับบริการ ดังนั้นในขั้นตอนการประเมินผลเบื้องต้นจึงมีความจำเป็นต้องนำมาใช้ในการปฏิบัติงานของนักสังคมสงเคราะห์

2) การติดตามความเป็นไปของผู้รับบริการถือว่าเป็นความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยต้องประเมินถึงทัศนคติ สภาพทางอารมณ์ การแสดงออก และความสามารถในการแก้ไขปัญหาของผู้มาขอรับบริการ โดยจะต้องประเมินตั้งแต่จุดแรกที่มีการพบ จนถึงขั้นตอนที่จะยุติการให้ความช่วยเหลือว่าผู้มาขอรับบริการได้รับประสบการณ์อย่างไรบ้างจากผลการให้ความช่วยเหลือ

3) เมื่อสิ้นสุดกระบวนการให้ความช่วยเหลือ โดยประเมินความเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นกับผู้มาขอรับบริการ การประเมินว่าการดำเนินงานสามารถบรรลุวัตถุประสงค์และจุดมุ่งหมายทั้งของผู้มาขอรับบริการและหน่วยงาน

4) ความเห็นของผู้มาขอรับบริการต่อการดำเนินงานของผู้ปฏิบัติงาน และวิธีการให้ความช่วยเหลือว่ามีประโยชน์ต่อผู้มาขอรับบริการมากน้อยเพียงใด หน่วยงานจะได้นำมาปรับปรุงให้เกิดประโยชน์และสอดคล้องกับความต้องการของผู้มาขอรับบริการ

¹⁷ นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์. การสังคมสงเคราะห์กับการให้คำปรึกษา. 2541. หน้า 34.

5) การประเมินขั้นตอนต่างๆของการให้ความช่วยเหลือ ควรมีการติดตามและประเมินผล เพื่อปรับปรุงการให้บริการและการปฏิบัติงานของผู้ทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.5.4 จรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์

จรรยาบรรณทางวิชาชีพ ถือเป็นหลักความประพฤติที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้ประกอบการวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ยึดถือปฏิบัติ อันนำไปสู่ความสำเร็จในการทำงาน พัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานเชิง วิชาชีพ ตลอดจนรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณ ชื่อเสียง และสถานะของวิชาชีพ¹⁸

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ได้จัดทำจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ไว้ 6 ด้าน ดังต่อไปนี้¹⁹

1. จรรยาบรรณต่อตนเอง

ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองในฐานะนักวิชาชีพ และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ เสียสละ มีคุณธรรม ประพฤติตนอยู่ในกรอบวัฒนธรรมและบริบท ที่เหมาะสม ตลอดจนเพิ่มพูนความรู้และทักษะอยู่เสมอ

1.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงประพฤติปฏิบัติตนในกรอบวัฒนธรรม และบริบทที่ เหมาะสม ละเว้นความประพฤติที่จะก่อให้เกิดความเสื่อมเสียต่อตนเองและวิชาชีพ

1.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ ความเชี่ยวชาญ และมีทัศนคติที่ดีในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

1.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงปฏิบัติงานในหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วย ความรับผิดชอบ ซื่อสัตย์ และเสียสละ

2. จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

ผู้ประกอบการวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยึดมั่นในหลักวิชาการทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รักษาเกียรติภูมิ และส่งเสริมวิชาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

2.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงปฏิบัติงานโดยยึดความถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้านสังคมสงเคราะห์และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงมาตรฐานการปฏิบัติงานของวิชาชีพสังคม สงเคราะห์

2.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงรักษาเกียรติภูมิแห่งวิชาชีพ ไม่นำวิชาชีพไป

¹⁸ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. 2559. หน้า 3.

¹⁹ สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. เฟื่องอ้าง. หน้า 7-9.

แสวงหาประโยชน์เพื่อตนเองโดยมิชอบด้วยกฎหมาย และกระทำในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่พึงมีความรู้ความสามารถในการจัดการความรู้ เพื่อยกระดับไปสู่งานวิชาการหรืองานวิจัย ที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการและความก้าวหน้าในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ให้ความสำคัญต่อการส่งเสริมการสอนงาน การนิเทศงาน และการศึกษาสังคมสงเคราะห์

3. จรรยาบรรณต่อผู้ใช้บริการ (บุคคล กลุ่ม ชุมชน)

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่พึงยึดถือประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการ โดยเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ สิทธิความเป็นส่วนตัว รักษาความลับของผู้ใช้บริการ ยึดหลักการมีส่วนร่วมและรักษาสัมพันธ์ทางวิชาชีพ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อผู้ที่มีความต้องการเป็นพิเศษ ทั้งนี้หมายรวมถึงการพิทักษ์คุ้มครอง และพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่ม ชุมชน

3.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่พึงเคารพในศักดิ์ศรีและคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงความแตกต่างหลากหลายของปัจเจกบุคคล โดยปราศจากอคติทั้งปวง

3.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่พึงยึดหลักการงานเพื่อเสริมพลังอำนาจของผู้ใช้บริการ ให้เกิดความเข้มแข็ง เชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเอง สามารถพัฒนาไปสู่การเป็นผู้พิทักษ์สิทธิของตนเอง กลุ่ม ชุมชน

3.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่พึงยึดหลักการงานอย่างมีส่วนร่วม เชื่อในศักยภาพ เคารพสิทธิในการตัดสินใจด้วยตนเองของผู้ใช้บริการ โดยยึดถือประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ

3.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่พึงรักษาความลับของผู้ใช้บริการ และไม่นำข้อมูลไปสื่อสาร หรือเผยแพร่ต่อสาธารณะ โดยไม่ได้รับการยินยอมจากผู้บริการและ/หรือผู้เกี่ยวข้อง เว้นแต่การเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ของผู้บริการ และการรักษาไว้ซึ่งสวัสดิภาพความปลอดภัยของชีวิต ซึ่งต้องกระทำอย่างระมัดระวัง

3.5 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่พึงรักษาสัมพันธ์ทางวิชาชีพตลอดกระบวนการให้บริการกับผู้ใช้บริการ ครอบครัว กลุ่ม ชุมชน

3.6 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่พึงถือเป็นความรับผิดชอบในการพิทักษ์คุ้มครอง และพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล กลุ่ม และชุมชน

4. จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพ ให้เกียรติ สนับสนุนความร่วมมือในการทำงาน เป็นเครือข่าย ร่วมขับเคลื่อนการปฏิบัติงานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการและวิชาชีพ

4.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้เกียรติ เคารพในสิทธิ หน้าที่และขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ร่วมวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น

4.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงร่วมมือ ส่งเสริม และสนับสนุนซึ่งกันและกัน ใน การปฏิบัติภารกิจ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้ใช้บริการ

4.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงให้ความสำคัญของการทำงานร่วมกับผู้ร่วม วิชาชีพเดียวกันและกับผู้ร่วมงานในสาขาวิชาชีพอื่นๆ ทั้งในและนอกหน่วยงาน

4.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงไม่ส่งเสริม ไม่เพิกเฉย หรือปกป้องการประพฤติ ผิดของผู้ร่วมวิชาชีพและผู้ร่วมงานในวิชาชีพอื่น เพื่อผลประโยชน์แห่งตนหรือผู้กระทำการนั้นๆ

4.5 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเคารพในสิทธิการเป็นเจ้าของงานและผลงาน โดยไม่นำงานและผลงานของผู้อื่นไปแอบอ้างว่าเป็นของตน

5. จรรยาบรรณต่อองค์กรที่สังกัด

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงส่งเสริม รักษา และพัฒนาองค์กรเพื่อประโยชน์สูงสุด ต่อผู้ใช้บริการ รวมทั้งมีความรับผิดชอบต่อองค์กรที่ตนสังกัด

5.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการส่งเสริม ปรับปรุง พัฒนาองค์กร ให้ดำเนินนโยบาย/แนวทางปฏิบัติงานที่คำนึงถึงความเป็นธรรม ผลประโยชน์สูงสุดและการพิทักษ์ สิทธิของผู้ใช้บริการเป็นสำคัญ

5.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงใช้ทรัพยากรขององค์กรด้วยความคุ้มค่าและเกิด ประโยชน์สูงสุด

5.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงส่งเสริม สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมใน การทำงานที่เป็นมิตร

5.4 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงตระหนักถึงการดำรงรักษาไว้ซึ่งเกียรติภูมิของ องค์กร

6. จรรยาบรรณต่อสังคม

ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่จะมีผลต่อ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชน

6.1 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงเข้าใจสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการทางสังคม และมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายในการป้องกัน แก้ไข หรือขับเคลื่อนทางสังคม เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นในเชิงระบบ นโยบาย มาตรการ และกลไกต่างๆ

6.2 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงมีส่วนร่วมในการสื่อสารข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ เพื่อส่งเสริมสภาพแวดล้อมทางสังคม ชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี ความเป็นธรรมทางสังคม และสันติสุขของสังคม

6.3 ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์พึงยอมรับและเคารพในความหลากหลายทางวัฒนธรรมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมพหุวัฒนธรรมได้

2.5.5 พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556

พระราชบัญญัติวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ พ.ศ.2556 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 130 ตอนที่ 8 ก ลงวันที่ 24 มกราคม 2556 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 25 มกราคม 2556 เป็นต้นไป เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์มีบทบาทเพิ่มมากขึ้นและครอบคลุมไปหลายด้าน ประกอบกับมีกฎหมายหลายฉบับได้กำหนดหน้าที่ของนักสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติงาน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาให้กับประชาชน โดยเฉพาะผู้ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตให้สามารถกระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข สมควรให้มีองค์กรควบคุมการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในรูปของสภาวิชาชีพ เพื่อควบคุมมาตรฐานและจรรยาบรรณการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาองค์ความรู้และมาตรฐานการประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์มีคุณภาพและมาตรฐาน และมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ให้คำนิยามที่สำคัญไว้ใน มาตรา 3 ดังนี้

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า วิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหามองบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“วิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า วิชาชีพสังคมสงเคราะห์ที่ต้องขึ้นทะเบียนและได้รับใบอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพที่ต้องใช้ความรู้และทักษะทางสังคมสงเคราะห์ในการปฏิบัติหน้าที่ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาของบุคคล ครอบครัว กลุ่มคน หรือชุมชน เพื่อให้กระทำหน้าที่ทางสังคมและดำรงชีวิตได้อย่างปกติสุข

“ผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้ขึ้นทะเบียนและรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตจากสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาตของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์

2.5.6 นักสังคมสงเคราะห์วิชาชีพในประเทศไทย

นักสังคมสงเคราะห์ที่เป็นสมาชิกสามัญของสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในปีพ.ศ.2561 มีจำนวนทั้งสิ้น 2,907 คน เป็นนักสังคมสงเคราะห์ที่ได้รับใบประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต จำนวน 2,125 คน (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1.1 แสดงจำนวนสมาชิกสามัญและผู้ได้รับใบประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์รับอนุญาต ปี พ.ศ.2556 – 2561

ข้อมูลสมาชิก (คน)	ปี พ.ศ.					
	2556	2557	2558	2559	2560	2561
จำนวนสมาชิกสามัญ	931	1,330	1,698	2,175	2,808	2,907
จำนวนสมาชิกที่ได้ใบประกอบวิชาชีพ	684	724	940	1,096	2,035	2,125

ที่มา: สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และคณะ, 2561. หน้า 20. (ข้อมูล ณ วันที่ 23 พฤษภาคม 2561)

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปิ่นพัฒน วงศ์ประเสริฐสุข (2552: 21) ศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รุ่นปีการศึกษา 2550 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตเห็นว่าคุณสมบัติต่างๆที่ได้รับจากการเรียนตลอดหลักสูตรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในระดับดีมาก แต่สิ่งที่ควรปรับปรุงคือทักษะด้าน

ภาษาอังกฤษ สำหรับผลการประเมินจากผู้บังคับบัญชาเห็นว่าคุณสมบัติของบัณฑิตทั้งในด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติที่มีต่อการปฏิบัติงานอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ส่วนสิ่งที่ควรปรับปรุงมีความคิดเห็น สอดคล้องกับบัณฑิตที่ประเมินตนเองคือ ความรู้ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ

สมศักดิ์ นัคลาจารย์ (2556: 50-54) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของ บัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการ สังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2555 ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับ ความสามารถในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะของตนเองโดยรวมเห็นว่ามีความเหมาะสมมาก (ค่าเฉลี่ย 4.12) ข้อเสนอแนะของบัณฑิตต่อการจัดการเรียนการสอน คือ ความรู้ความสามารถใน การใช้ภาษาอังกฤษ ทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน เนื่องจากนักศึกษาขาดทักษะในการใช้ภาษาอังกฤษ ใน ส่วนของบุคลิกภาพ นักศึกษาขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก การตัดสินใจช้าและขาด ความกระตือรือร้น

ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตเห็นว่า บัณฑิตมีความสามารถเป็นที่น่าพึงพอใจมาก (ร้อยละ 4.19) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการ ทำงานมากที่สุดคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ค่าเฉลี่ย 4.53) ด้านความรู้อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 4.14) ด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.99) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.32) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.95) ผลการศึกษานี้ชี้ให้เห็นว่า บัณฑิตที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2555 เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ แต่ยังมีจุดอ่อนบางประการที่ต้อง พัฒนาการเรียนการสอนต่อไป โดยเฉพาะด้านเทคนิค/ทักษะที่ใช้ในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ การคิดวิเคราะห์ การเชื่อมโยง กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์ และการใช้ภาษาอังกฤษ

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2557: 73-77) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของ บัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการ สังคม ปีการศึกษา 2557 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 88.5) มีระยะเวลาใน การได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 45.8) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 50.6) ที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 63.5) ทำงานใน

ตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 49.4) มีความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบันมาก (ร้อยละ 64.7) และบัณฑิตนำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 38.8)

การประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education: TQF) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 4.01$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในมุมมองของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.29$) 2) ด้านความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) 3) ด้านทักษะทางปัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.84$) 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 55.31) และคุณลักษณะที่ควรปรับปรุง คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 29.78)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2558: 84-94) ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2558 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำ (ร้อยละ 88.6) ระยะเวลาในการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 52.0) ในระยะเวลา 1 ปีไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรก (ร้อยละ 63.5) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 60.0) ที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 77.6) ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 50.6) มีความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบันมาก (ร้อยละ 64.7) และบัณฑิตได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 48.2)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education: TQF) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.85$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.03$) เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในมุมมองของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในแต่ละด้าน พบว่า 1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.33$) 2) ด้านความรู้ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.70$) 3) ด้านทักษะทางปัญญา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$) 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.57$) 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 63.50) และคุณลักษณะที่ควรปรับปรุง คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.00)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2559: 91-94) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2559 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.2) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 41.4) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 57.4) ทำงานที่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 56.5) มีความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบันมาก (ร้อยละ 56.5)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.84$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.25$) รองลงมาคือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.02$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.78$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.75$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.65$) เรียงตามลำดับ โดยที่ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี

สารสนเทศ ($\bar{X} = 3.60$) ได้รับการประเมินต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ส่วนที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อควรต้องปรับปรุงของบัณฑิตคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

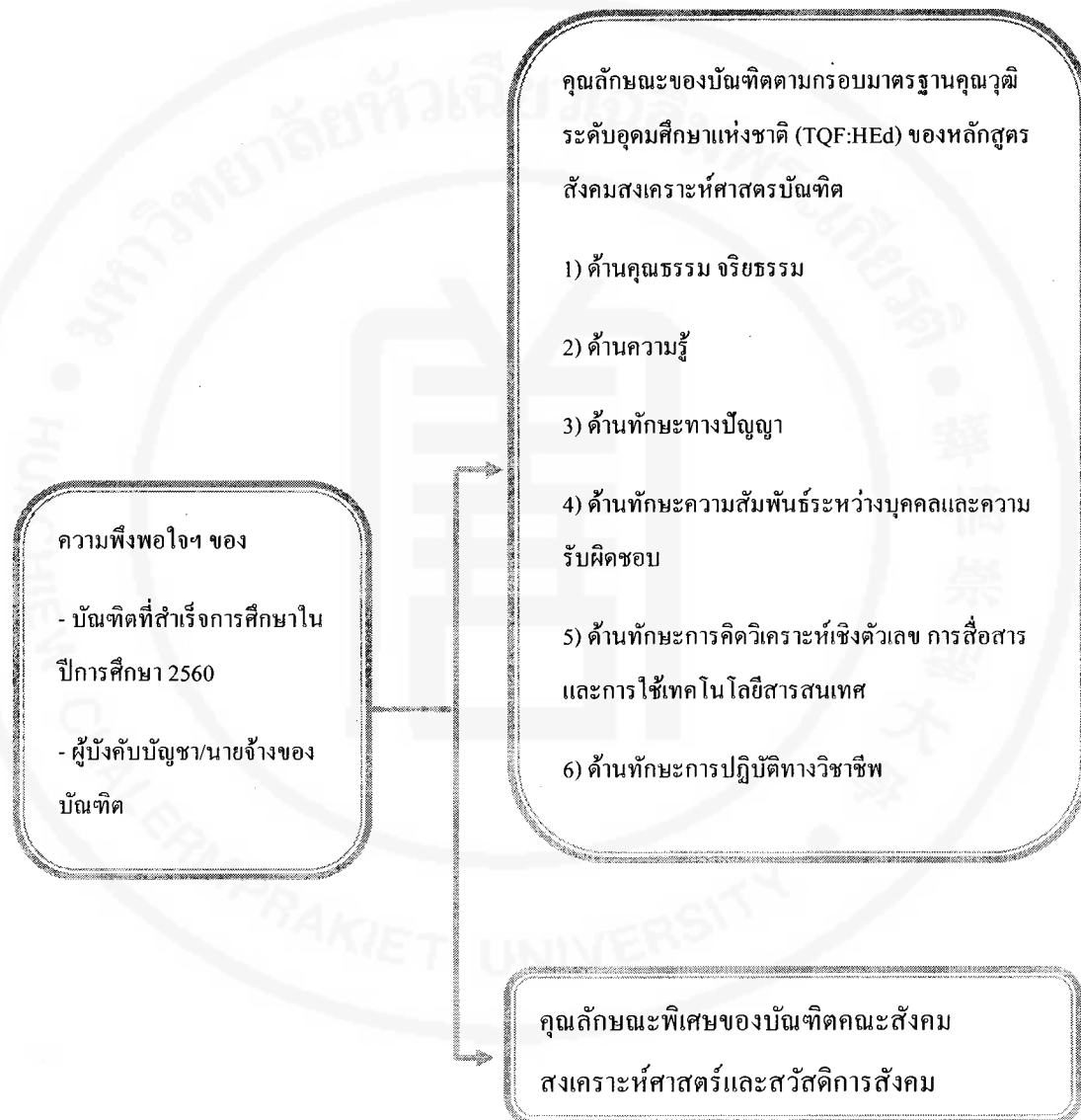
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา รายงานสถานภาพการทำงานของผู้สำเร็จการศึกษา ภาพรวมทั้งประเทศ ของปีการศึกษา 2560 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทั่วประเทศ ส่วนใหญ่ได้งานทำแล้ว ร้อยละ 65.41 ยังไม่ได้ทำงานและไม่ได้ศึกษาต่อ ร้อยละ 31.15 ทำงานแล้วและกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 1.17 และกำลังศึกษาต่อ ร้อยละ 2.28 (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2561: 1)

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2561: 91-94) ทำการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560 ผลการศึกษาพบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 81.3) ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 37.5) ส่วนใหญ่ทำงานในบริษัทเอกชน (ร้อยละ 42.3) รองลงมาคือ หน่วยงานราชการ (ร้อยละ 35.6) และธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว (ร้อยละ 13.5) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานไม่เกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 59.6) ส่วนความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า บัณฑิตที่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 50.0) ใกล้เคียงกับบัณฑิตที่ตอบว่า รู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.0)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.95$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.31$) รองลงมาคือ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.21$) โดยด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.63$) ได้รับการประเมินต่ำสุด ส่วนคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 53.8) ส่วนที่เป็นจุดอ่อนหรือข้อควรต้องปรับปรุงของบัณฑิตคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 50.0)

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎี เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีระเบียบวิธีวิจัย ดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

3.5 การเสนอผลการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1. บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษา จากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560 จำนวน 69 คน มาฝึกซ้อมเข้ารับปริญญาบัตร จำนวน 67 คน มีกลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 98.50 ของประชากรบัณฑิตทั้งหมดที่มาฝึกซ้อมเข้ารับปริญญาบัตร

2. ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน จำนวน 53 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 75.47

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีเนื้อหาครอบคลุมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต (ม.ค.อ.2) โดยมีแบบสอบถาม 2 ชุด ดังนี้

3.2.1 แบบสอบถามชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ประเมินการจัดการเรียนการ

สอน และคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงาน)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต ตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ 1) ด้านคุณธรรม 2) ด้านความรู้ 3) ด้านทักษะทางปัญญา 4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ 5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ 6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ 7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จำนวนรวมทั้งหมด 33 ข้อ

โดยข้อคำถามที่ใช้เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's scale มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

วิธีการแปลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตามเกณฑ์ช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

1.2 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 5 ข้อ เพื่อให้บัณฑิตแสดงความคิดเห็นในเรื่อง จุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามชุดที่ 1

แบบสอบถามชุดที่ 1 ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (pre-test) กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ที่กำลังฝึกภาคปฏิบัติ 3 อยู่ในหน่วยงานเป็นระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.83

3.2.2 แบบสอบถามชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลการประเมินความพึงพอใจ และความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะ และความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต จำแนกตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ และ(7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จำนวนรวมทั้งหมด 33 ข้อ

ข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามรูปแบบของ Likert's scale มีค่าคะแนนตั้งแต่ 1 คะแนน ถึง 5 คะแนน กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

ความพึงพอใจ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2

น้อยที่สุด

1

วิธีการแปลผลการประเมินระดับความพึงพอใจของแบบสอบถามในส่วนนี้ ใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ตามเกณฑ์ช่วงคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
ค่าเฉลี่ย 4.21 – 5.00	พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41 – 4.20	พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.61 – 3.40	พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81 – 2.60	พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.80	พึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย

1. ข้อคำถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่

1.1 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

1.2 คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา

- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. ข้อคำถามปลายเปิด จำนวน 4 ข้อ เพื่อให้แสดงความคิดเห็นในเรื่อง จุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิต คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน และข้อเสนอแนะอื่นๆ

ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามชุดที่ 2

แบบสอบถามชุดที่ 2 ทำการทดสอบความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ดังนี้

1. ความเที่ยงตรง (Validity) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ (Wording) เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทำการทดสอบ (pre-test) กับกลุ่มประชากรที่มีคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่อาจารย์ภาคสนามในหน่วยงานรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 ฝึกภาคปฏิบัติ 3 อยู่ในหน่วยงานเป็นระยะเวลา 1 ภาคการศึกษา จำนวน 30 ชุด แล้วนำมาทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's Alpha เมื่อทำการทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability Test) ของแบบสอบถามทั้งฉบับได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach เท่ากับ 0.85

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรบัณฑิต ที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในปีการศึกษา 2560 ในวันทำการช่อมย่อพิธีรับปริญญา มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (วันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2562) และฝากแบบสอบถามไปให้ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต โดยให้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาทางไปรษณีย์ รวมทั้งการติดตามทางโทรศัพท์ในภายหลัง

3.4 การประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม IBM SPSS Statistics 22 ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้สถิติ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)
2. การวิเคราะห์ความสามารถในการทำงาน โดยการประเมินตนเองของบัณฑิต และการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต ใช้สถิติ ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5 การเสนอผลการวิจัย

นำเสนอข้อมูลและผลการวิจัยในรูปแบบการบรรยายประกอบตารางและแผนภูมิ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561 สํารวจจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 และเข้ารับปริญญาบัตร จำนวน 67 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 98.50 และผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีงานทำ จำนวน 53 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 75.47 การเสนอผลการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ประกอบด้วย 4 ประเด็นหลัก คือ

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1.2 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต

4.1.3 การประเมินคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1.4 ข้อเสนอแนะ ต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

4.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ จำแนกตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ 6 ด้าน คือ (1) ด้านคุณธรรม (2) ด้านความรู้ (3) ด้านทักษะทางปัญญา (4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (6) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (7) ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.2.3 ข้อเสนอแนะ ต่อการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

4.1.1 ลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

จากตารางที่ 2.1 แสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะทั่วไปของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในปีการศึกษา 2560 จำนวนรวมทั้งสิ้น 66 คน มีคุณลักษณะดังนี้ บัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.40) อายุของบัณฑิต พบว่า มีอายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 45.45) รองลงมาคือ อายุ 24 ปี (ร้อยละ 31.81) ภูมิลำเนาของบัณฑิต พบว่า ส่วนใหญ่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 33.33) รองลงมาคือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (ร้อยละ 21.21) เมื่อพิจารณารายจังหวัด พบว่า มีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดกรุงเทพฯมากที่สุด (ร้อยละ 16.66) รองลงมาคือ จังหวัด สมุทรปราการ (ร้อยละ 12.12) และจังหวัดชลบุรี (ร้อยละ 6.06)

คุณลักษณะก่อนเข้าศึกษาในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม พบว่า วุฒិการศึกษที่ใช้ในการสมัครเข้าเรียน ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 40.90) รองลงมาคือ มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คำนวณ (ร้อยละ 19.69) การสมัครเข้าเรียน พบว่า ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก (ร้อยละ 84.84) เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 80.34) และระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่สามารถสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 71.21)

ตารางที่ 2.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	7	10.60
หญิง	59	89.40
รวม	66	100.00
2. อายุ (ปี)		
22 ปี	1	1.51
23 ปี	30	45.45
24 ปี	21	31.81
25 ปี	8	12.12
26 ปี	5	7.57
27 ปี	1	1.51
รวม	66	100.00
3. ภูมิลำเนา		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	22	33.33
ภาคเหนือ	5	7.57
ภาคกลาง	1	1.51
ภาคใต้	12	18.18
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	14	21.21
ภาคตะวันออก	10	15.15
ภาคตะวันตก	2	3.03
รวม	66	100.00

ตารางที่ 2.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
4. จังหวัดภูมิลำเนา		
<u>กรุงเทพฯ และปริมณฑล</u>		
กรุงเทพฯ	11	16.66
สมุทรปราการ	8	12.12
นนทบุรี	2	3.03
สมุทรสาคร	1	1.51
<u>ภาคเหนือ</u>		
เชียงใหม่	2	3.03
ลำปาง	1	1.51
น่าน	1	1.51
แพร่	1	1.51
<u>ภาคกลาง</u>		
อุทัยธานี	1	1.51
<u>ภาคใต้</u>		
สงขลา	1	1.51
พังงา	2	3.03
ภูเก็ต	2	3.03
พัทลุง	1	1.51
สุราษฎร์ธานี	2	3.03
ยะลา	2	3.03
นครศรีธรรมราช	2	3.03
<u>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</u>		
นครราชสีมา	2	3.03
ชัยภูมิ	1	1.51
อุบลราชธานี	1	1.51
ร้อยเอ็ด	3	4.54
ศรีสะเกษ	1	1.51
ยโสธร	1	1.51
ขอนแก่น	3	4.54

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หนองบัวลำภู	1	1.51
อำนาจเจริญ	1	1.51
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
ฉะเชิงเทรา	2	3.03
ชลบุรี	4	6.06
จันทบุรี	1	1.51
ระยอง	3	4.54
ภาคตะวันตก		
กาญจนบุรี	1	1.51
เพชรบุรี	1	1.51
รวม	66	100.00
5. ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต	27	40.90
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-คำนวณ	13	19.69
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาอังกฤษ	9	13.63
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-สังคม	6	9.09
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ฝรั่งเศส	4	6.06
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์-ภาษาจีน	4	6.06
มัธยมศึกษาปีที่ 6 สายศิลป์ภาษาอังกฤษ-เยอรมัน	1	1.51
ป.ว.ช.	2	3.03
รวม	66	100.00
6. การเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
สมัครเข้าเรียนเป็นครั้งแรก	56	84.84
สมัครเข้าเรียนโดยเทียบโอนรายวิชาที่สามารถเทียบโอนได้	2	3.03
ย้ายคณะมาจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย)	8	12.12
รวม	66	100.00

ตารางที่ 2.1 แสดงลักษณะทั่วไปของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
7. เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ		
มีความสนใจ อยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์	53	80.30
เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น	7	10.60
ชื่อเสียงของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ฯ	1	1.51
ต้องการเรียนจบปริญญาตรีสาขาใดก็ได้	5	7.57
รวม	66	100.00
8. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา (ปี)		
3.5 ปี	3	4.54
4 ปี	47	71.21
4.5 ปี	7	10.60
5 ปี	7	10.60
5.5 ปี	1	1.51
6 ปี	1	1.51
รวม	66	100.00

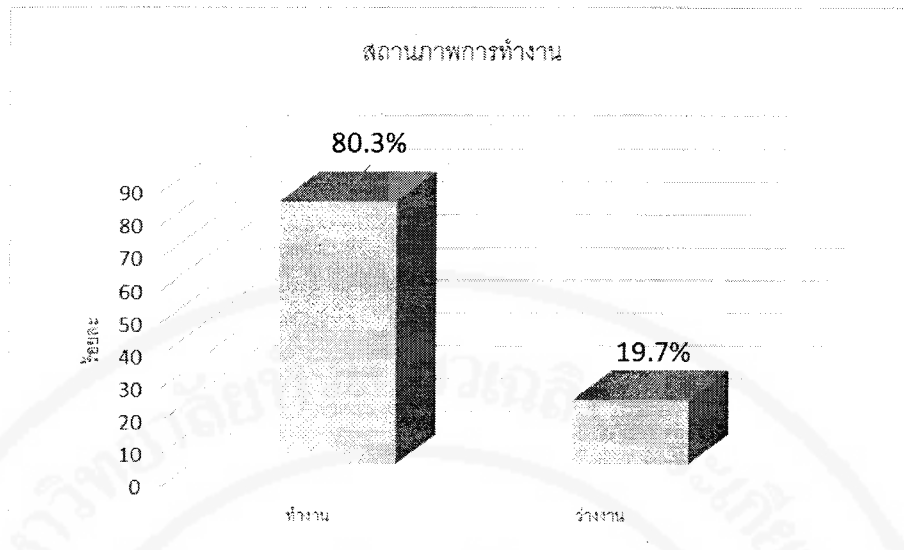
4.1.2 ภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจาก คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในปีการศึกษา 2560 จำนวนรวมทั้งสิ้น 66 คน ในวันทำการสำรวจเป็นผู้ที่มีงานทำ จำนวน 53 คน (ร้อยละ 80.30) ไม่ได้ทำงาน จำนวน 13 คน (ร้อยละ 19.70) (ตารางที่ 2.2)

ตารางที่ 2.2 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ทำงาน	53	80.30
ไม่ได้ทำงาน	13	19.70
รวม	66	100.00

แผนภูมิที่ 1 แสดงสถานภาพการทำงาน

จากตารางที่ 2.3 แสดงการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานโดยไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 72.72) ด้านความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พบว่า บัณฑิตที่ไม่ต้องการศึกษาต่อและบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปมีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 50.00

ส่วนบัณฑิตกลุ่มที่ต้องการศึกษาต่อ เมื่อพิจารณาถึงหลักสูตรที่ต้องการศึกษาต่อ พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านจิตวิทยา (ร้อยละ 40.74) รองลงมาคือ ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 29.62)

ตารางที่ 2.3 การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. การทำงานและการศึกษาต่อ		
ทำงาน (โดยไม่ได้ศึกษาต่อ)	48	72.72
ทำงาน (และกำลังศึกษาต่อ)	5	7.57
ศึกษาต่อ (โดยไม่ทำงาน)	1	1.51
ว่างงาน (โดยไม่ได้ศึกษาต่อ)	12	18.18
รวม	66	100.00

ตารางที่ 2.3 การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น (ต่อ)

การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น	จำนวน (คน)	ร้อยละ
2. ความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น		
ไม่ต้องการศึกษาต่อ	33	50.00
ต้องการศึกษาต่อ	27	40.90
กำลังศึกษาต่อ	6	9.10
รวม	66	100.0
3. หลักสูตรที่ต้องการศึกษาต่อ		
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านสังคมสงเคราะห์	8	29.62
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านจิตวิทยา	11	40.74
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้าน CSR	1	3.70
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทด้านนิติศาสตร์	1	3.70
ต้องการศึกษาต่อด้านภาษา	1	3.70
ต้องการศึกษาต่อ ป.โทคณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม	1	3.70
ต้องการศึกษาต่อ คุรุศาสตร์	1	3.70
ต้องการศึกษาต่อ ป.โท (ไม่ระบุสาขา)	3	11.11
รวม	27	100.00

จากตารางที่ 2.4 แสดงให้เห็นว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.42) รองลงมาคือ ได้งานทำหลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน (ร้อยละ 25.75) และมีบัณฑิตที่ยังไม่เคยทำงานภายหลังจากสำเร็จการศึกษา ร้อยละ 13.63

ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกมาแล้ว (ร้อยละ 63.63) รองลงมาคือ เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง (ร้อยละ 19.69) และยังไม่เคยทำงาน (ร้อยละ 13.63)

ตารางที่ 2.4 แสดงสถานภาพการทำงานของบัณฑิต

สถานภาพการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ระยะเวลาในการได้งานทำครั้งแรกหลังสำเร็จการศึกษา		
หางานได้ก่อนจบ หรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	6	9.09
หลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน	28	42.42
หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน	17	25.75
หลังสำเร็จการศึกษา 7-9 เดือน	5	7.57
งานเดิมหรือที่เคยทำระหว่างศึกษา	1	1.51
ยังไม่เคยทำงาน	9	13.63
รวม	66	100.00
2. การเปลี่ยนงาน		
เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง	13	19.69
เปลี่ยนงานมาแล้ว 2 ครั้ง	1	1.51
เปลี่ยนงานมาแล้ว 3 ครั้ง	1	1.51
ยังไม่เคยทำงาน	9	13.63
ไม่เคยเปลี่ยนงาน	42	63.63
รวม	66	100.00

จากตารางที่ 2.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ ดังต่อไปนี้ ประเภทของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 62.26) รองลงมา คือ บริษัทเอกชน (ร้อยละ 20.75) และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 11.32) เมื่อพิจารณา หน่วยงานภาครัฐที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในกระทรวงพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (ร้อยละ 63.63) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 15.15) และ กระทรวงศึกษาธิการ (ร้อยละ 12.12)

ที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 69.81) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 9.43) และภาคใต้ (ร้อยละ 7.54) เมื่อพิจารณาจังหวัด ที่ตั้งของหน่วยงานในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในจังหวัด

กรุงเทพฯ มากที่สุด (ร้อยละ 67.56) รองลงมาคือ จังหวัดนนทบุรี (ร้อยละ 16.21) และจังหวัดสมุทรปราการ (ร้อยละ 13.51)

ตำแหน่งงานที่ทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 32.07) รองลงมาคือ จนท.สนับสนุนปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 9.43) สำหรับเงินเดือนที่บัณฑิตได้รับ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 62.26) รองลงมาคือ ได้เงินเดือน 12,001 – 14,000 บาท (ร้อยละ 11.32) ส่วนลักษณะงานที่ทำ พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 69.81)

ตารางที่ 2.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	33	62.26
บริษัทเอกชน	11	20.75
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	6	11.32
ธุรกิจส่วนตัว/ธุรกิจครอบครัว	3	5.66
รวม	53	100.00
2. หน่วยงานราชการ		
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	21	63.63
กระทรวงสาธารณสุข	1	3.03
กระทรวงยุติธรรม	1	3.03
กระทรวงศึกษาธิการ	4	12.12
สำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร	4	12.12
สำนักงานแพทย์ กรุงเทพมหานคร	1	3.03
กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	1	3.03
รวม	33	100.00

ตารางที่ 2.5 แสดงคุณลักษณะด้านการทำงานของบัณฑิตที่มีงานทำ (ต่อ)

คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. ที่ตั้งของหน่วยงาน		
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	37	69.81
ภาคกลาง	1	1.86
ภาคใต้	4	7.54
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	3	5.66
ภาคตะวันออก	5	9.43
ภาคตะวันตก	2	3.77
ภาคเหนือ	1	1.88
รวม	53	100.00
4. จังหวัดที่ตั้งของหน่วยงานในกรุงเทพฯและปริมณฑล		
กรุงเทพฯ	25	67.56
สมุทรปราการ	5	13.51
นนทบุรี	6	16.21
สมุทรสาคร	1	2.70
รวม	37	100.00
5. ตำแหน่งงานที่ทำ		
นักสังคมสงเคราะห์/ ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์	17	32.07
จนท.ให้คำปรึกษาทางโทรศัพท์ ศูนย์ช่วยเหลือสังคม	3	5.66
จนท.สนับสนุนปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์	5	9.43
จนท.ปฏิบัติงานโครงการ กรมกิจการผู้สูงอายุ	1	1.88
จนท.เด็กแรกเกิด (พมจ.)	1	1.88
จนท. ศปก.ความรุนแรงในครอบครัว (พมจ.)	2	3.77
จนท.บริหารงานทั่วไป	1	1.88
จนท.โครงการ	1	1.88
จนท.ธุรการ	2	3.77
ผู้ช่วยนักวิจัย	2	3.77
พนักงานขาย	2	3.77
พนักงานดูแลลูกค้า	2	3.77
พนักงานต้อนรับ Reception	1	1.88

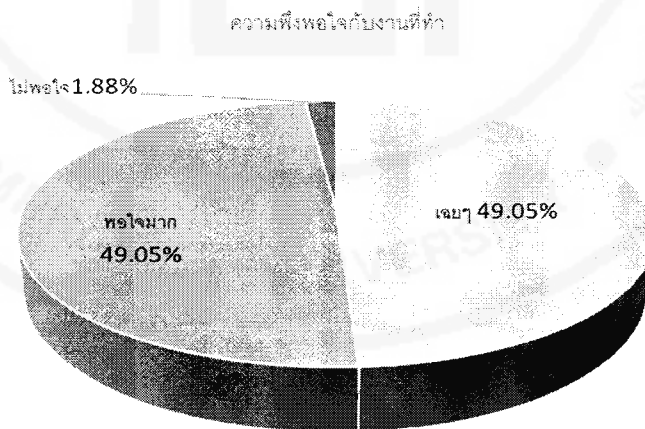
คุณลักษณะด้านการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
พนักงานเวชระเบียน รพ.เอกชน	1	1.88
จนท.ภาคสนาม	2	3.77
ครูพี่เลี้ยงเด็กพิการ	1	1.88
จนท.แผนเพิ่มขีดความสามารถคนพิการ (ในบริษัทเอกชน)	1	1.88
ผู้ช่วยผู้บริหาร	1	1.88
จนท. CSR ของบริษัท	1	1.88
ผู้ให้คำปรึกษาทางด้านความงาม	1	1.88
จนท.ฐานข้อมูล	1	1.88
ครูผู้ดูแลเด็ก (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก)	1	1.88
เจ้าของกิจการ/ช่วยธุรกิจครอบครัว	3	5.66
รวม	53	100.00
6. เงินเดือนที่ได้รับ (บาท/เดือน)		
ต่ำกว่า 10,000 บาท	3	5.66
10,001 – 12,000 บาท	4	7.54
12,001 – 14,000 บาท	6	11.32
14,001 – 16,000 บาท	33	62.26
16,001 – 18,000 บาท	2	3.77
18,001 – 20,000 บาท	4	7.54
มากกว่า 20,000 บาท	1	1.88
รวม	53	100.00
7. ลักษณะงานที่ทำ		
เกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม	37	69.81
ไม่เกี่ยวข้อง	16	30.18
รวม	53	100.00

จากตารางที่ 2.6 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า มีสัดส่วนเท่ากันระหว่างบัณฑิตที่มีความพึงพอมาก (ร้อยละ 49.05) และบัณฑิตที่รู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.05) และไม่พอใจ (ร้อยละ 1.88)

สำหรับเหตุผลที่บัณฑิตไม่พอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า ขาดความมั่นคง (ร้อยละ 50.00) ขาดความก้าวหน้า (ร้อยละ 20.00)

ตารางที่ 2.6 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน

ความพึงพอใจกับงานที่ทำ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ความพึงพอใจกับงานที่ทำ		
พอใจมาก	26	49.05
เฉยๆ	26	49.05
ไม่พอใจ	1	1.88
รวม	53	100.00
2. เหตุผลที่ไม่พอใจงานที่ทำปัจจุบัน		
ค่าตอบแทนต่ำ	1	10.00
ขาดความมั่นคง	5	50.00
ขาดความก้าวหน้า	2	20.00
ระบบงานไม่ดี	1	10.00
ผู้ร่วมงานไม่ดี	1	10.00
รวม	10	100.00

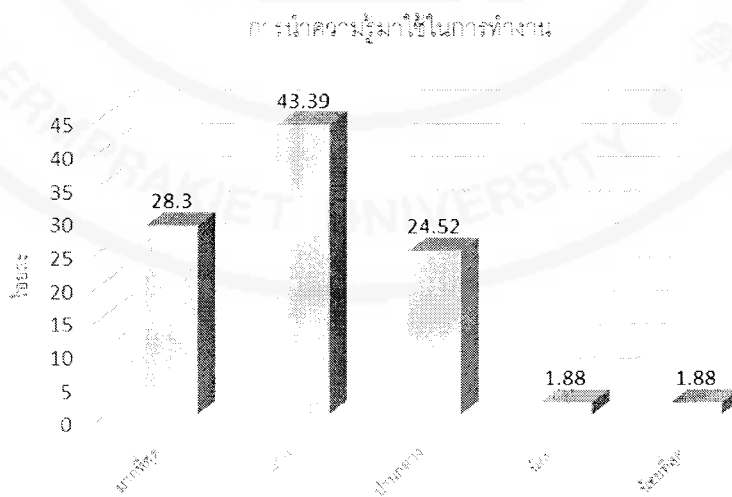

แผนภูมิที่ 2 แสดงความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน

จากตารางที่ 2.7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ในระดับมาก (ร้อยละ 43.39) รองลงมาคือ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากที่สุด (ร้อยละ 28.30) และนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ปานกลาง (ร้อยละ 24.52)

ตารางที่ 2.7 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

การนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
มากที่สุด	15	28.30
มาก	23	43.39
ปานกลาง	13	24.52
น้อย	1	1.88
น้อยที่สุด	1	1.88
รวม	53	100.00

แผนภูมิที่ 3 แสดงการนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงาน

4.1.3 การประเมินคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

ผลการประเมินคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) (ตารางที่ 2.8) พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.91$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$)

ทั้งนี้เมื่อพิจารณาผลการประเมินในแต่ละคุณลักษณะของบัณฑิต พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.17$) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.98$) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.97$) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.93$) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.81$) และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.64$)

ตารางที่ 2.8 ผลการประเมินความความสามารถในการทำงานของบัณฑิต

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.17	0.45	มาก
2. ด้านความรู้	3.93	0.71	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.97	0.67	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.98	0.63	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.64	0.51	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3.81	0.74	มาก
ผลรวมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน	3.91	0.54	มาก
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	4.22	0.57	มากที่สุด

1) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตารางที่ 2.9) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 2 คุณลักษณะ คือ มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 4.38$) และเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กรและสังคม ($\bar{X} = 4.33$) ส่วนคุณลักษณะที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.20$) (2) มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู ($\bar{X} = 4.15$) (3) แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ($\bar{X} = 4.14$) ส่วนคุณลักษณะที่อยู่ในลำดับท้ายสุดคือ ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 3.85$)

ตารางที่ 2.9 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม

คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.20	0.61	มาก
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู	4.15	0.58	มาก
3. แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	4.14	0.60	มาก
4. เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม	4.33	0.59	มากที่สุด
5. มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	4.38	0.57	มากที่สุด
6. ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	3.85	0.84	มาก
ภาพรวม	4.17	0.45	มาก

2) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านความรู้ (ตารางที่ 2.10) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านความรู้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.93$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ (1) รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.02$) (2) นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.92$) (3) มีความรู้หลักการและทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา ($\bar{X} = 3.92$) (4) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อ ยอดองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.86$)

ตารางที่ 2.10 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา	3.92	0.79	มาก
2. นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน	3.92	0.86	มาก
3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้	3.86	0.76	มาก
4. รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.02	0.73	มาก
ภาพรวม	3.93	0.71	มาก

3) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา

การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านทักษะทางปัญญา (ตารางที่ 2.11) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญาอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.97$) โดยมีคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ดังนี้ (1) สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำข้อสรุปมาใช้ ($\bar{X} = 4.08$) (2) สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.97$) (3) สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องๆ ($\bar{X} = 3.94$) (4) สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.91$)

ตารางที่ 2.11 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะทางปัญญา

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำข้อสรุปมาใช้	4.08	0.75	มาก
2. สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์	3.97	0.72	มาก
3. สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.91	0.71	มาก
4. สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	3.94	0.76	มาก
รวม	3.97	0.67	มาก

4) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

การประเมินคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ตารางที่ 2.12) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.98$) โดยมีคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนคุณลักษณะที่อยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม ($\bar{X} = 3.94$) (2) สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.91$) (3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.85$)

ตารางที่ 2.12 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม	3.94	0.76	มาก
2. สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่น ทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม	4.23	0.65	มากที่สุด
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา	3.85	0.72	มาก
4. สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.91	0.77	มาก
รวม	3.98	0.63	มาก

5) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

จากตารางที่ 2.13 พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ (1) สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.03$) (2) ความสามารถสรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียน และเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 3.79$) (3) มีวิจรณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.70$) (4) สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.58$) ส่วนคุณลักษณะที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับปานกลาง คือ สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.12$)

ตารางที่ 2.13 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา	3.58	0.70	มาก
2. สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.79	0.64	มาก
3. มีวิจรณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	3.70	0.65	มาก
4. สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.03	0.74	มาก
5. สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม	3.12	0.66	ปานกลาง
รวม	3.64	0.51	มาก

6) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

การประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ตารางที่ 2.14) พบว่า บัณฑิตประเมินคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.85$) (2) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.77$)

ตารางที่ 2.14 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์	3.77	0.76	มาก
2. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.85	0.76	มาก
รวม	3.81	0.74	มาก

7) การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต ด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 2.15) พบว่า บัณฑิตประเมินความสามารถในการทำงานด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.44$) (2) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.36$) (3) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.35$)

ตารางที่ 2.15 การประเมินความสามารถในการทำงานของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย	3.92	0.81	มาก
2. สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย	3.94	0.78	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.26	0.66	มากที่สุด
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.44	0.58	มากที่สุด
5. มีจิตอาสา	4.35	0.66	มากที่สุด
6. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.24	0.72	มากที่สุด
7. มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	4.26	0.77	มากที่สุด
8. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.36	0.77	มากที่สุด
รวม	4.22	0.57	มากที่สุด

9) จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงจุดเด่นของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 2.17

ตารางที่ 2.17 จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ชยัน อดทน ไม่เกียจงาน สามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่น ได้ดี ทำงานกับกลุ่มเป้าหมายทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์ได้อย่างเต็มความสามารถ เป็นที่ยอมรับกันว่าบัณฑิตสังคมสงเคราะห์ ม.หัวเฉียวฯ มีความอดทน ชยัน สามารถปฏิบัติงานภาคปฏิบัติได้อย่างดี เรียนรู้การทำงานได้อย่างรวดเร็ว	1
2	การเรียนแยกสาขาตามความสนใจทำให้มีความรู้เฉพาะทางในเชิงลึก สามารถทำงานได้ดีตรงกับกลุ่มเป้าหมาย	1
3	การฝึกงานทำให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงาน	1
4	- มีศาสตร์ในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน - เครือข่ายระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้องดี สามารถประสานงาน ส่งต่องานได้ง่ายขึ้น	1
5	มีการทำงานและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลได้ดี มีความรู้และทักษะในการแก้ไขปัญหาโดยคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนมีความอดทนและความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมายได้เป็นอย่างดี	1
6	เป็นการปฏิบัติโดยใช้ประสบการณ์จริง สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้มาใช้ในการทำงานปัจจุบันได้อย่างมีประโยชน์ ความสอดคล้องกับกระบวนการทำงานจริง	1
7	ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งปฏิบัติได้อย่างเต็มความสามารถและพร้อมเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ อยู่เสมอ	1
8	ความอดทนในการปฏิบัติงาน สามารถปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และการมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลรอบข้าง	4
9	ความอดทน มีศักยภาพในการสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น	3
10	ปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้ดี และปฏิบัติตามจรรยาบรรณของนักสังคมสงเคราะห์	1
11	มีความรู้ ชยัน อดทนกับความกดดัน และสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างทันเวลา ตามที่ได้รับมอบหมาย	2
12	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน มีความอดทน	2

8) คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

จากตารางที่ 2.16 บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ได้ประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 39.39) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 30.30) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 25.75) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 54.54)

ตารางที่ 2.16 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งและสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต

คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	20	30.30
2. ด้านความรู้	1	1.51
3. ด้านทักษะทางปัญญา	1	1.51
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	26	39.39
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	17	25.75
7. ไม่มี	1	1.51
รวม	66	100.00
คุณลักษณะที่ควรปรับปรุง	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	1	1.51
2. ด้านความรู้	5	7.57
3. ด้านทักษะทางปัญญา	2	3.03
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3	4.54
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	36	54.54
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3	4.54
7. ไม่มี	16	24.24
รวม	66	100.00

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
13	มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน ตามวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	1
14	อดทนต่อการทำงานที่หนัก และแรงกดดันในการทำงาน	2
15	สามารถนำความรู้ที่ได้เรียนมาไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ทำให้เรามีความทนต่อการทำงาน มีความรับผิดชอบมากขึ้น	1
16	การปฏิบัติงานทางวิชาชีพ มีความอดทนต่อภาวะกดดันในหน่วยงานได้ดี	1
17	มีความพร้อมด้านการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ยอมรับในความแตกต่าง	1
18	รู้หน้าที่ของตนเอง มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	1
19	มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น รู้จักวางตัว	2
20	มีเครือข่ายที่กว้างขวาง มีเอกลักษณ์ในการทำงาน	1
21	จุดเด่นด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ รวมไปถึงทักษะการปฏิบัติงานทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	1
22	สามารถนำความรู้ที่ได้ศึกษาเล่าเรียนไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ได้ มีความอดทน เข้ากับผู้อื่นได้ง่าย พร้อมจะปรับเปลี่ยนเพื่อให้เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน	1
23	มีประสบการณ์ในการฝึกภาคปฏิบัติที่หลากหลาย	1
24	มีการฝึกงานในหน่วยงานที่มีคุณภาพทุกแห่ง	1
25	เน้นให้เรียนรู้ เพื่อไปช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์	1
26	- สามารถเรียนรู้คน มองคนออก และเข้าใจคนมากขึ้น - มองโลกอย่างเป็นกลาง - สามารถเอาตัวรอด ไหวพริบดี	1
27	มีทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	2
28	- ด้านจริยธรรม คุณธรรม - ด้านความอดทน อดกลั้น - ด้านสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	1
29	ในหน่วยงานจะให้การยอมรับในเรื่องของความมีเหตุมีผล และการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมแปลกใหม่ ทั้งในเรื่องของการดำเนินงานตามแบบแผน และการประสานงานระหว่างแผนกภายในองค์กร มักจะได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชา	1
30	สามารถปรับตัวเข้ากับหน่วยงานและบุคคลอื่นๆได้ง่าย มีการวางตัวดี รู้จักกาลเทศะ	1

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
31	รักษาจรรยาบรรณได้อย่างดีเยี่ยม	1
32	เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม จริยธรรม ในตนเอง และเอื้อเฟื้อคนรอบข้างอยู่เสมอ	1
33	สามารถนำไปปรับใช้ได้ดีในการทำงานต้อนรับทำความเข้าใจกับลูกค้า เพราะดิฉันสามารถปรับตัวได้ เป็นจุดเด่นของการเรียนคณะสังคมสงเคราะห์	1
34	สามารถปฏิบัติได้จริงเพราะมีการมุ่งเน้นการปฏิบัติ	1
35	การมีทักษะในการสร้างสัมพันธภาพกับคนอื่น และการเรียนการสอนที่อบอุ่น เป็นกันเอง	1

10) สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 2.18

ตารางที่ 2.18 สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ส่งเสริมด้านวิชาการให้เน้นมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างการทำงานในภาคปฏิบัติ	1
2	การเขียนหนังสือราชการ การใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีในการทำงาน	1
3	การสอนทฤษฎีควรทันสมัยและครอบคลุม	1
4	ภาษาอังกฤษ	1
5	บัณฑิตยังขาดความรู้ความเข้าใจการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ หรือวิธีการใช้ให้เกิดประโยชน์	1
6	ความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนการสอนยังไม่สามารถปรับใช้ได้หมด	1
7	ความรู้ด้านทฤษฎีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ที่ไม่ชัดเจน	2
8	ทฤษฎีทางสังคมสงเคราะห์นำมาปรับใช้กับการปฏิบัติงานได้ไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร	1
9	ด้านการใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร และเทคโนโลยี	1
10	ขาดความรู้ทั้งด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และขาดทักษะในการปฏิบัติงานใน	1

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
	บางข้อ	
11	ไม่มีทักษะทางการคำนวณ และทางด้านภาษาอังกฤษ	2
12	ทำงานซ้ำนิดหน่อย ยังไม่ค่อยเข้าใจระบบการทำงานมากนัก	1
13	มีจุดอ่อนด้านวิชาการ โดยเฉพาะทฤษฎีที่นำมาใช้ในการปฏิบัติงาน	1
14	มีความรู้เรื่องหนังสือราชการน้อย	1
15	ความรู้ด้านทฤษฎีพื้นฐาน	2
16	เรื่องการใช้ทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมในชีวิตจริง	1
17	ด้านภาษาและการคำนวณ	1
18	ทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข คำนวณ การสื่อสารภาษาต่างประเทศ	1
19	ด้านภาษาอังกฤษ และการทำกิจกรรมกลุ่มและบุคคล	1
20	- ภาษาอังกฤษ - การ discuss ในประเด็นต่างๆ	1
21	การสื่อสารภาษาอังกฤษค่อนข้างอ่อนแอ	1
22	ด้านทฤษฎี และวิชาการใหม่ๆ รวมถึงข้อกฎหมายในการทำงานด้านสังคมสงเคราะห์	1
23	การวิเคราะห์เชิงตัวเลข การวิจัย	1
24	ในเรื่องของการสื่อสารภาษาที่สาม ค่อนข้างเป็นจุดที่ควรปรับปรุง หรือมีการศึกษาเพิ่มเติม	1
25	ทักษะทางด้านวิชาการ การเขียน case	1
26	ขาดความรู้ที่ชัดเจนในหลายๆประเด็น จึงต้องพัฒนาและค้นคว้าให้มากขึ้น	1
27	เป็นบุคคลที่อ่อนไหวในคำพูดของคนอื่นมากเกินไปจนบางครั้งไม่สามารถแยกแยะว่าสิ่งไหนจริงหรือเท็จได้	1
28	ด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข	2
29	คอมพิวเตอร์และการคิดคำนวณ	1
30	ด้านทฤษฎีอาจจะต้องเพิ่มความเข้มข้นขึ้น	1
31	เรื่องการใช้โปรแกรม Excel เนื่องจากการปฏิบัติงานจริงต้องใช้เป็นประจำ	1
32	การจัดระเบียบของข้อมูล ฐานข้อมูลต่างๆ ความสามารถในการนำเสนอผลงานทางสังคมสงเคราะห์ และเสริมทักษะด้านภาษาอังกฤษ	1

11) ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ดังแสดงในตารางที่ 2.19

ตารางที่ 2.19 ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ควรมีการแยกสาขาตามความสนใจ เสนอให้แยกสาขาดังเดิม	1
2	สาขาวิชาครอบครัวและเด็ก ครอบคลุมการทำงานทางสายสังคมสงเคราะห์ที่ได้เป็นอย่างดี (กระทรวง พ.ม.) อยากรให้สนับสนุนสาขานี้ต่อไป	1
3	อยากให้มีการเน้นการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้มากกว่านี้ เพราะสมัยนี้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สำคัญ	1
4	เน้นทฤษฎีการปฏิบัติงานทางสังคมสงเคราะห์ จัดเนื้อหาหมวดความรู้ที่มีความชัดเจน	1
5	เน้นทฤษฎีทางสังคมสงเคราะห์เพิ่มขึ้น	1
6	ควรมีการสอนเขียนหนังสือทางราชการ	1
7	อยากให้มียุทธศาสตร์ด้านกฎหมายเข้ามาเกี่ยวข้องมากกว่านี้	1
8	ควรปรับการเรียนให้สอดคล้องกับการทำงานจริง เช่น เอกสารต่างๆทางราชการ	1
9	ควรมียุทธศาสตร์ใบประกอบวิชาชีพอยู่ในรายวิชา	1
10	เรียนรู้ทฤษฎีและความรู้ผ่านการปฏิบัติงานมากขึ้น	1
11	ควรส่งเสริมกิจกรรมที่มีความเกี่ยวข้องกับการใช้ภาษาอังกฤษพื้นฐาน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต	1
12	ควรเพิ่มหลักสูตร การจัดทำหนังสือราชการและเอกสารต่างๆ เพื่อใช้เป็นพื้นฐานในการทำงานในหน่วยงานราชการ	1
13	อยากให้เน้นความรู้เรื่องทฤษฎีให้แน่นมากกว่านี้ เพื่อนำมาใช้ในการสอบใบประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	1
14	ทฤษฎีทางสังคมสงเคราะห์ควรเน้นให้เท่ากับการปฏิบัติ	1
15	การใช้โปรแกรมนำเสนอผลงานที่ไม่หลากหลายไม่ทันสมัย ควรเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการทำงานในองค์กรในอนาคตได้	1
16	จัดให้นักศึกษาดูงานในหน่วยงานต่างๆมากขึ้น	1

12) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 2.20

ตารางที่ 2.20 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษาในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	กิจกรรมที่ผ่านมาดีมาก หนูได้อะไรมากมายจากกิจกรรมที่เคยทำ นำไปต่อยอดการทำงานได้	1
2	ควรเปิดกว้างในการแสดงความคิดเห็นของนักศึกษามากขึ้น	1
3	ศึกษาดูงานเฉพาะทางมากขึ้น	1
4	กิจกรรมการรับน้องอาจจะมีปัญหามากไป	1
5	เน้นการทำกิจกรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา	1
6	เรื่องฝึกภาคปฏิบัติในการลงชุมชนอย่างต่อเนื่อง และช่วยเสริมสร้างทางด้าน การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้มากขึ้น	1
7	ควรมีการจัดกิจกรรมนอกสถานที่ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่าง นักศึกษา รุ่นพี่ รุ่นน้อง และอาจารย์	1

4.1.4 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน ของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ สวัสดิการสังคม

บัณฑิตให้ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และ สวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 2.21

ตารางที่ 2.21 ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอนคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ในทัศนะของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	เสริมหลักสูตรทางสังคมสงเคราะห์ให้มากขึ้น เพื่อให้รุ่นน้องสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้ในการปฏิบัติงานจริง	1
2	ควรสอนให้นักศึกษาเห็นตาม เข้าใจง่าย เน้นการฝึกปฏิบัติหรือค้นหาค้นคว้าด้วยตนเองมากขึ้น	1
3	ควรเพิ่มเติม การเขียนหนังสือราชการ และเน้นโครงการให้นักศึกษาได้ฝึกทำบ่อยๆอย่างทั่วถึง รวมถึงการใช้งานคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยี	1
4	การใช้เทคโนโลยีในการสอนให้มีความทันสมัย	1
5	เพิ่มการศึกษาดูงาน รวมทั้งลงมือปฏิบัติในสถานการณ์ สถานที่จริง	1
6	ควรมีการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับสาขามากขึ้น	1
7	มีการนำกิจกรรมมาพัฒนานักศึกษาในขณะอยู่เสมอ	1
8	อยากให้หลักสูตรเกี่ยวกับพระราชบัญญัติการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้สูงอายุ ผู้พิการและเด็ก เนื่องจากสามารถนำไปใช้ในการสอบเป็นพนักงานราชการได้	1
9	ควรให้นักศึกษาได้เรียนร่วมกันในทุกสาขา เนื่องจากไปทำงานแล้วจะได้รอบรู้ทุกด้าน	1
10	อยากให้มีการจัดการสอนเป็นแบบวีดีโอบ้าง ทำให้นักศึกษามีความเข้าใจมากขึ้นในการเรียน	1
11	ด้านการสอนภาษาอังกฤษ เนื่องจากวิชาที่เรียนมาไม่สามารถใช้ได้จริง	1
12	ด้านภาษาอังกฤษที่ใช้ในงานสังคมสงเคราะห์	1
13	เน้นปฏิบัติมากขึ้น	2
14	ควรเพิ่มภาษาอังกฤษในการจัดการเรียนการสอนให้มากยิ่งขึ้น	1
15	ควรเพิ่มวิชาภาษาอังกฤษเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์	1
16	ต้องมีความทันสมัย ปรับให้เข้ากับความเป็นสมัย มีการเรียนการสอนที่แปลกใหม่และน่าดึงดูด	1
17	อยากให้ทางคณะพัฒนาสื่อการเรียนการสอนนอกสถานที่ ในการศึกษาการปฏิบัติงานให้มากกว่านี้ เพื่อให้เห็นกระบวนการทำงานของแต่ละสถานที่ ที่มีกระบวนการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน	1
18	พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้ทันสมัยขึ้น	1
19	การเสริมเนื้อหาด้านทฤษฎีต่างๆอย่างเป็นระบบ	1

4.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างได้ทำการประเมินบัณฑิต และส่งแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 75.47 ของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างทั้งหมด (ตารางที่ 2.22)

ตารางที่ 2.22 แสดงจำนวนและร้อยละของแบบสอบถามผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ได้รับกลับคืน

การส่งคืนแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ส่งแบบสอบถามกลับคืน	40	75.47
ไม่ได้ส่งคืน	13	24.53
รวม	53	100.00

4.2.1 ลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ทำการประเมินบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 77.50) ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 67.50) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 75.00) และมีระยะเวลาที่ร่วมงานกับบัณฑิตมากกว่า 6 เดือน – 9 เดือน (ร้อยละ 42.50) (ตารางที่ 2.23)

ตารางที่ 2.23 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	9	22.50
หญิง	31	77.50
รวม	40	100.00
ระดับตำแหน่งในองค์กร		
ผู้บริหารระดับสูง/ เจ้าของกิจการ/ ผู้อำนวยการ/ผู้ปกครอง	9	22.50
ผู้บริหารระดับกลาง/ ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย	27	67.50
ผู้บริหารระดับต้น/ หัวหน้างาน	4	10.00
รวม	40	100.00

ตารางที่ 2.23 แสดงลักษณะทั่วไปของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง (ต่อ)

ลักษณะทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทของหน่วยงาน		
หน่วยงานราชการ	30	75.00
บริษัทเอกชน	6	15.00
องค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs)	4	10.00
รวม	40	100.00
ระยะเวลาที่ได้ร่วมงานกับบัณฑิต		
น้อยกว่า 3 เดือน	3	7.50
มากกว่า 3 เดือน – 6 เดือน	16	40.00
มากกว่า 6 เดือน – 9 เดือน	17	42.50
มากกว่า 9 เดือน	4	10.00
รวม	40	100.00

4.2.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) (ตารางที่ 2.24) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.83$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินคุณลักษณะของบัณฑิตในมุมมองของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติทั้ง 6 ด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยคุณลักษณะบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.22$)

ตารางที่ 2.24 ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

คุณลักษณะ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	4.22	0.61	มากที่สุด
2. ด้านความรู้	3.66	0.70	มาก
3. ด้านทักษะทางปัญญา	3.58	0.77	มาก
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	3.81	0.62	มาก
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	3.54	0.60	มาก
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	4.16	0.84	มาก
ผลรวมคุณลักษณะทั้ง 6 ด้าน	3.83	0.55	มาก
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม	4.08	0.60	มาก

1) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม

ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (ตารางที่ 2.25) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านคุณธรรมจริยธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดเรียงตามลำดับได้แก่ (1) มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู ($\bar{X} = 4.38$) (2) มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ ($\bar{X} = 4.25$) (3) แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.23$) และเคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม ($\bar{X} = 4.23$) ส่วนคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ได้แก่ แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบต่อสังคมและเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม ($\bar{X} = 4.18$) และดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X} = 4.10$)

ตารางที่ 2.25 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านคุณธรรม จริยธรรม

คุณลักษณะบัณฑิตด้านคุณธรรม จริยธรรม	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติ ตามจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.23	0.66	มากที่สุด
2. มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู	4.38	0.74	มากที่สุด
3. แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม	4.18	0.81	มาก
4. เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของ องค์กรและสังคม	4.23	0.73	มากที่สุด
5. มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์	4.25	0.74	มากที่สุด
6. ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4.10	0.63	มาก
รวม	4.22	0.61	มากที่สุด

2) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้าน ความรู้

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านความรู้ (ตาราง ที่ 2.26) พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.66$) โดยคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ใน ระดับมาก เรียงตามลำดับได้ดังนี้ (1) มีความรู้หลักการและทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา ($\bar{X} = 3.93$) (2) นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.75$) (3) รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าใน ความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อ ยอดต่อองค์ความรู้ ($\bar{X} = 3.60$) ส่วน คุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ รู้และตระหนักในธรรมเนียม ปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคม สงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.40$)

ตารางที่ 2.26 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านความรู้

คุณลักษณะบัณฑิตด้านความรู้	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา	3.93	0.73	มาก
2. นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน	3.75	0.74	มาก
3. รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้	3.60	0.77	มาก
4. รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.40	1.44	ปานกลาง
รวม	3.66	0.70	มาก

3) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา (ตารางที่ 2.27) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจด้านทักษะทางปัญญาในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$) โดยคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ (1) สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้แล้วนำข้อสรุปมาใช้ ($\bar{X} = 3.70$) (2) สามารถประยุกต์ใช้และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ($\bar{X} = 3.60$) (3) สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.57$) (4) สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.48$)

ตารางที่ 2.27 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะทางปัญญา

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะทางปัญญา	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้	3.70	0.68	มาก
2. สามารถศึกษาวิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อน และเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์	3.48	0.81	มาก
3. สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม	3.57	0.93	มาก
4. สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป	3.60	0.87	มาก
รวม	3.58	0.77	มาก

4) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ตารางที่ 2.28) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบในภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) โดยมีคุณลักษณะย่อยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ย ได้ดังนี้ (1) สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม ($\bar{X} = 4.05$) (2) สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 3.83$) (3) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา ($\bar{X} = 3.75$) (4) สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม ($\bar{X} = 3.65$)

ตารางที่ 2.28 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม	3.65	0.73	มาก
2. สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำและสมาชิกกลุ่ม	4.05	0.71	มาก
3. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์แก้ไขปัญหา	3.75	0.74	มาก
4. สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.83	0.78	มาก
รวม	3.81	0.62	มาก

5) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ตารางที่ 2.29) พบว่าผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.54$) โดยคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับ ได้ดังนี้ (1) สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.92$) (2) สามารถสรุปประเด็นและสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ($\bar{X} = 3.82$) (3) การมีวิจารณญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 3.75$) ส่วนคุณลักษณะย่อยที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ (1) สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม ($\bar{X} = 3.12$) (2) สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา ($\bar{X} = 3.10$)

ตารางที่ 2.29 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1.สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา	3.10	1.39	ปานกลาง
2. สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	3.82	0.81	มาก
3. มีวิจารณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ	3.75	0.70	มาก
4. สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ	3.92	0.69	มาก
5. สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม	3.12	0.72	ปานกลาง
รวม	3.54	0.60	มาก

6) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต จำแนกตามคุณลักษณะด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ตารางที่ 2.30) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$) โดยคุณลักษณะย่อยมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ (1) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.18$) (2) มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟูและพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.15$)

ตารางที่ 2.30 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้าง จำแนกตามคุณลักษณะ ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ

คุณลักษณะบัณฑิตด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไขฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์	4.15	0.86	มาก
2. มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	4.18	0.84	มาก
รวม	4.16	0.84	มาก

7) ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตที่มีต่อผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

เมื่อพิจารณาผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 2.31) พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) โดยคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 ลำดับ คือ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.43$) (2) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.27$) ส่วนคุณลักษณะที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X} = 4.10$) (2) มีความรับผิดชอบต่อสังคม ($\bar{X} = 4.03$) (3) สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย ($\bar{X} = 4.00$) และมีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา ($\bar{X} = 4.00$)

ตารางที่ 2.31 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิต	ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1. เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย	3.95	0.78	มาก
2. สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย	4.00	0.78	มาก
3. มีความรับผิดชอบต่อสังคม	4.03	0.73	มาก
4. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	4.43	0.63	มากที่สุด
5. มีจิตอาสา	4.27	0.71	มากที่สุด
6. มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ	4.10	0.70	มาก
7. มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา	4.00	0.71	มาก
8. ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์	3.90	0.90	มาก
รวม	4.08	0.60	มาก

8) คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตประเมินว่า บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตารางที่ 2.32) มีคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 52.50) รองลงมาคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 32.50) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงมากที่สุด ได้แก่ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 30.00)

ตารางที่ 2.32 คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง และสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	13	32.50
2. ด้านความรู้	1	2.50
3. ด้านทักษะทางปัญญา	1	2.50
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	21	52.50
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	-	-
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	2	5.00
7. ไม่มี	2	5.00
รวม	40	100.00
คุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม	1	2.50
2. ด้านความรู้	2	5.00
3. ด้านทักษะทางปัญญา	4	10.00
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ	1	2.50
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	12	30.00
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ	3	7.50
7. ไม่มี	17	42.50
รวม	40	100.00

9) จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงจุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 2.33

ตารางที่ 2.33 จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของ
ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	เป็นบุคคลที่ตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตนเองอย่างดีเยี่ยม มีความเสียสละ และพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย	1
2	มีความสามารถในการปรับตัวได้ดี มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	1
3	ความรู้ ความสามารถ (องค์ความรู้) และความมีคุณธรรม	1
4	มีทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ	1
5	ปรับตัวได้ดี	1
6	พร้อมเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่ตลอดเวลา	1
7	มีความกระตือรือร้น และจิตอาสา	1
8	มนุษยสัมพันธ์ดี รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เรียนรู้และพยายามพัฒนาตนเอง	1
9	ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ	1
10	ทำงานรวดเร็ว สื่อสารและสรุปความได้ดี	1
11	การตอบคำถามที่แสดงถึงความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์ แต่ไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้	1
12	สามารถเรียนรู้ได้จากการปฏิบัติงาน	1
13	มีวินัย รับผิดชอบในงานที่มอบหมาย	1
14	มีทักษะด้านความรู้ จริยธรรม คุณธรรม มนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบต่อ งานในหน้าที่	1

10) สิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึงสิ่งที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคม
สงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ดังแสดงในตารางที่ 2.34

ตารางที่ 2.34 สิ่งที่ต้องปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมในทัศนะของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ควรพัฒนาและฝึกฝนเทคนิคการสื่อสาร เพื่อเป็นประโยชน์ในการประสานส่งต่อเคส	1
2	บุคลิกภาพค่อนข้างเรียบร้อย ทำให้บัณฑิตอาจจะต้องปรับตัวเมื่อเจอกับสถานการณ์ที่มีความรุนแรงบ้าง	1
3	พูดน้อย (ไม่กล้าพูด)	1
4	เพิ่มทักษะการสื่อสารกับผู้รับบริการยิ่งขึ้น	1
5	ความละเอียด รอบคอบและการทำงานเชิงคุณภาพ	1
6	- การนำความรู้ที่มีมาบูรณาการการทำงานกับประชาชน/ผู้ป่วยในดำเนินงานนักสังคมสงเคราะห์ - ความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย - การทำงานเป็นทีม - ความเสียสละ	1
7	การประเมินวินิจฉัยเคส การเข้าถึงสภาพจิตใจเคส	1

11) คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อคิดเห็นถึง คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงาน ดังแสดงในตารางที่ 2.35

ตารางที่ 2.35 คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
1	ผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และมีความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์	1
2	มีความพร้อมในการเรียนรู้การปฏิบัติงานใหม่ๆ	1
3	องค์ความรู้/ ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงาน	1
4	- การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ - ทักษะภาษาอังกฤษ	1

ลำดับ	ข้อคิดเห็น	ความถี่
	- ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อนร่วมงาน	
5	- รู้จักปรับตัวและประยุกต์ใช้ความรู้ในการปฏิบัติงาน - มีคุณธรรมและจริยธรรม - ใฝ่เรียนรู้และพัฒนาตนเอง	1
6	- รับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย - patient/ client confidentiality	1
7	มนุษยสัมพันธ์ที่ดี เนื่องจากต้องทำงานสหวิชาชีพ การกล้าแสดงออกและมีความอดทนในทุกสถานการณ์ ทั้งกับผู้ใช้บริการ หัวหน้างานและเพื่อนร่วมงาน มีความรู้ด้านสังคมสงเคราะห์ที่แม่นยำ สามารถประยุกต์ใช้ได้กับ case หลากหลาย รู้จักประยุกต์ใช้ความรู้ หลักการ แนวคิดทฤษฎีในการมาปฏิบัติงานกับ case ทุกรูปแบบได้ดี รวมทั้งมีจรรยาบรรณในวิชาชีพด้วย	1
8	- มีทักษะการให้การปรึกษา - ยึดหลักการทางสังคมสงเคราะห์ - ยึดค่านิยมทางสังคมสงเคราะห์ - พัฒนาการเองอยู่เสมอ	1
9	- ความเชี่ยวชาญในงานอาชีพ - ความเสียสละ/ จิตบริการ - การทำงานเป็นทีม - การมุ่งผลสัมฤทธิ์ - คุณธรรม จริยธรรม	1
10	- เคารพสิทธิ์ของผู้รับบริการ - สามารถสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้รับบริการเพื่อเข้าถึงสภาพจิตใจ เพื่อเข้าสู่การช่วยเหลือได้ - มีจิตอาสาในงานอื่นๆ หรือกิจกรรมของส่วนรวม - มีการพัฒนางานในสิ่งที่รับผิดชอบ	1

4.2.3 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ ดังต่อไปนี้

1. โดยภาพรวมบัณฑิตคณะสังคมฯ มีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน
2. ควรพัฒนาด้านการใช้ภาษาอังกฤษ
3. การฝึกปฏิบัติโดยมีอาจารย์ประเมินหลังภาคทฤษฎี
4. ส่งฝึกงานในชุมชน และเห็นถึงความจำเป็นในการทำงานชุมชน
5. ทักขะการให้คำปรึกษา ควรมีการฝึกทั้งทางทฤษฎีและปฏิบัติ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561 มีวัตถุประสงค์หลัก 2 ประการ คือ

- 1) เพื่อศึกษาภาวะการมีงานทำและการศึกษาต่อของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560
- 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทำการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ได้แก่ บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2560 และเข้ารับปริญญาบัตรจำนวน 67 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 98.50 และผู้บังคับบัญชานายจ้างของบัณฑิตจำนวน 53 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 75.47

5.1 สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

5.1.1 ภาวะการมีงานทำของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

กลุ่มตัวอย่างบัณฑิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 89.40) อายุ 23 ปีมากที่สุด (ร้อยละ 45.45) มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพฯและปริมณฑลมากที่สุด (ร้อยละ 33.33) ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 สายวิทย์-คณิต (ร้อยละ 40.90) เหตุผลที่สมัครเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม พบว่า ส่วนใหญ่มีความสนใจอยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 80.34) บัณฑิตสามารถสำเร็จการศึกษาได้ตามระยะเวลาของหลักสูตร 4 ปี (ร้อยละ 71.21)

ในขณะที่ทำการสำรวจบัณฑิตส่วนใหญ่มีงานทำแล้ว (ร้อยละ 80.30) บัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานโดยไม่ได้ศึกษาต่อ (ร้อยละ 72.72) ด้านความต้องการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น พบว่า บัณฑิตที่ไม่ต้องการศึกษาต่อและบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้นไปมีสัดส่วนเท่ากันคือ ร้อยละ 50.00

บัณฑิตส่วนใหญ่ได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน (ร้อยละ 42.42) ด้านการเปลี่ยนงานภายในระยะเวลา 1 ปี พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงานหลังจากได้งานทำครั้งแรกมาแล้ว (ร้อยละ 63.63) รองลงมาคือ เปลี่ยนงานมาแล้ว 1 ครั้ง (ร้อยละ 19.69)

บัณฑิตที่มีงานทำส่วนใหญ่ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 62.26) รองลงมาคือ บริษัทเอกชน (ร้อยละ 20.75) และองค์กรพัฒนาเอกชน (NGOs) (ร้อยละ 11.32) เมื่อพิจารณาหน่วยงานภาครัฐราชการที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน พบว่า บัณฑิตทำงานในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มากที่สุด (ร้อยละ 63.63) รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 15.15) และกระทรวงศึกษาธิการ (ร้อยละ 12.12)

ที่ตั้งของหน่วยงาน พบว่า บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑล (ร้อยละ 69.81) รองลงมาคือ ภาคตะวันออก (ร้อยละ 9.43) และภาคใต้ (ร้อยละ 7.54) เมื่อพิจารณาตำแหน่งงาน พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานในตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์/ผู้ช่วยนักสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 32.07) รองลงมาคือ จนท.สนับสนุนปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ (ร้อยละ 9.43) ได้รับเงินเดือน 14,001 – 16,000 บาท (ร้อยละ 62.26) บัณฑิตส่วนใหญ่ทำงานเกี่ยวข้องกับสังคมสงเคราะห์/สวัสดิการสังคม (ร้อยละ 69.81)

ความพึงพอใจกับงานที่ทำในปัจจุบัน พบว่า มีสัดส่วนเท่ากันระหว่างบัณฑิตที่มีความพึงพอใจมาก (ร้อยละ 49.05) และบัณฑิตที่รู้สึกเฉยๆกับงานที่ทำในปัจจุบัน (ร้อยละ 49.05) โดยบัณฑิตส่วนใหญ่ได้นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มาก (ร้อยละ 43.39) รองลงมาคือ นำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้มากที่สุด (ร้อยละ 28.30) และนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้ปานกลาง (ร้อยละ 24.52)

เมื่อพิจารณาผลการประเมินของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พบว่า บัณฑิตมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถในการทำงานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติในภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.91$) และผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) โดยค่าเฉลี่ยคุณลักษณะของบัณฑิตแต่ละด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย คือ (1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม ($\bar{X}$

= 4.17) (2) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 3.98$) (3) ด้านทักษะทางปัญญา ($\bar{X} = 3.97$) (4) ด้านความรู้ ($\bar{X} = 3.93$) (5) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ ($\bar{X} = 3.81$) (6) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.64$)

บัณฑิตประเมินความสามารถด้านคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.22$) เมื่อพิจารณาคณะคุณลักษณะย่อยที่ได้รับการประเมินอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.44$) (2) ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ($\bar{X} = 4.36$) (3) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.35$)

บัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคมประเมินคุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็ง ได้แก่ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 39.39) ด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 30.30) ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ (ร้อยละ 25.75) ส่วนคุณลักษณะที่ควรปรับปรุงของบัณฑิต คือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 54.54)

5.1.2 ความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่ทำการประเมินบัณฑิต ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 77.50) ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหารระดับกลาง/ผู้จัดการ/หัวหน้าฝ่าย (ร้อยละ 67.50) ทำงานในหน่วยงานราชการ (ร้อยละ 75.00) และมีระยะเวลาที่ร่วมงานกับบัณฑิตมากกว่า 6 เดือน – 9 เดือน (ร้อยละ 42.50)

ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (Thai Qualification Framework for Higher Education) ในภาพรวมทั้ง 6 ด้านอยู่ในระดับพึงพอใจมาก ($\bar{X} = 3.83$) โดยด้านที่ผู้ใช้บัณฑิตมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ($\bar{X} = 4.22$) ส่วนด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.54$) ได้รับการประเมินต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่นๆ ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลงานวิจัย

ของสมศักดิ์ นักลาจารย์ (2556: 38-39) ซึ่งพบว่า ผู้บังคับบัญชาที่มีความพึงพอใจในคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมที่เด่นชัดคือ การมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือเป็นมิตรต่อผู้ร่วมงาน และผลการวิจัยของศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์ (2557: 79; 2558: 68-69, 2559: 93, 2560: 75) พบว่า ผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มีความพึงพอใจต่อคุณลักษณะด้านคุณธรรมจริยธรรมมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติมีปณิธานที่จะผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรม ตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยคือ ให้ความสำคัญกับคุณธรรม 6 ประการ (ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู) และดำเนินชีวิตตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง (คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, 2555: 5) ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม จึงสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรมและจริยธรรมให้กับนักศึกษาทั้งในรายวิชาภาคทฤษฎี และการฝึกภาคปฏิบัติในหน่วยงาน การปลูกฝังให้เป็นผู้มีจิตอาสาในกิจกรรมต่างๆ นอกจากนี้นักศึกษาได้รับการฝึกฝนประสบการณ์เชิงวิชาชีพ จากการฝึกภาคปฏิบัติที่เน้นให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ จึงทำให้บัณฑิตมีทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพเป็นที่พึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตในระดับมาก ($\bar{X} = 4.43$) ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเป็นลำดับรองลงมาจากด้านคุณธรรมจริยธรรม

ทักษะที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างประเมินไว้ในระดับต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น คือ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 3.54$) สอดคล้องกับที่บัณฑิตประเมินตนเองว่าเป็นทักษะที่ได้ค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น ($\bar{X} = 3.64$) โดยผู้ใช้บัณฑิตให้ข้อคิดเห็นว่าเป็นจุดอ่อนหรือข้อควรต้องปรับปรุงของบัณฑิตคือ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 30.00) ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยคุณลักษณะบัณฑิตจากสถาบันการศึกษาต่างๆ เช่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (2555: 1) คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี (วิมานพร รูปใหญ่, 2555: 46-47) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (2556: 5-8) มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง (งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผน, 2557: 11) มหาวิทยาลัยพายัพ (สำนักวิจัย, 2557: 23-24) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี (ฝ่ายแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กองพัฒนานักศึกษา, 2558: 27) วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ (ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว และเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช, 2559: 140) คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร (ทรงสิริ วิชิรานนท์, อรุณี อรุณเรือง และเจนตา แก้วลาย, 2559: 1731) และคณะ

สังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ (ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์, 2557: 66; 2558: 78, 2559: 85, 2561: 67) ที่พบว่า ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศของบัณฑิตอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับด้านอื่น และเป็นคุณลักษณะของบัณฑิตที่ควรปรับปรุงตามผลการประเมินของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิต

ส่วนคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ที่ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดมี 2 ด้าน คือ (1) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ($\bar{X} = 4.43$) (2) มีจิตอาสา ($\bar{X} = 4.27$) ซึ่งเป็นผลมาจากกระบวนการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต ส่งเสริมให้มีการทำกิจกรรมในรายวิชา กิจกรรมเสริมหลักสูตร การฝึกภาคปฏิบัติ 3 ครั้งในหน่วยงานสังคมสงเคราะห์และสวัสดิการสังคม คือ การฝึกภาคปฏิบัติ 1 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 2 การฝึกภาคปฏิบัติ 2 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 3 และการฝึกภาคปฏิบัติ 3 สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 4 รวมทั้งกิจกรรมจิตอาสาในทุกชั้นปี ทำให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์การทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในกลุ่มเพื่อนและในหน่วยงานที่นักศึกษาฝึกภาคปฏิบัติ จากกระบวนการจัดประสบการณ์ทางการศึกษาของหลักสูตรดังที่กล่าวมา จึงทำให้นักศึกษาเมื่อจบการศึกษาและเข้าทำงานในหน่วยงานสามารถปรับตัวเข้ากับผู้ร่วมงานอื่นๆได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับผลการประเมินของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิตที่พบว่า คุณลักษณะที่เป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม คือ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (ร้อยละ 52.50) และด้านคุณธรรมจริยธรรม (ร้อยละ 32.50)

ผลการศึกษานี้ทำให้ได้ข้อมูลจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องซึ่งได้แก่ บัณฑิต และผู้ใช้บัณฑิต ซึ่งเป็นข้อมูลสะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพของบัณฑิต หลักสูตรการศึกษาและการจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต เพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพได้ตามเกณฑ์มาตรฐานของหลักสูตร รวมทั้งสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงานและผู้ใช้บัณฑิตต่อไป

5.2 ข้อเสนอแนะ

5.2.1 ข้อเสนอแนะต่อคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

1. บัณฑิตของหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิตมีคุณลักษณะพิเศษเป็นที่ยอมรับคือ ด้านคุณธรรมจริยธรรม ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีจิตอาสา จึงควรคงรักษาและพัฒนาให้นักศึกษาให้มีคุณลักษณะดังกล่าวให้เป็นอัตลักษณ์ของบัณฑิตรุ่นต่อไป
2. ควรปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมความสามารถทางด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ
3. ควรพัฒนาหลักสูตรให้สามารถผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาวิจัยติดตามภาวะการทำงานของบัณฑิตภายหลังจากสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ต่อเนื่องอีก 2 ปี เพื่อให้ทราบแนวโน้มภาวะการทำงานและตลาดแรงงานของบัณฑิตสังคมสงเคราะห์
  2. ควรทำการศึกษาวิจัยในประเด็นเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการสอบรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- .....

บรรณานุกรม

หนังสือ

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552.

คณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). กรอบมาตรฐานคุณวุฒิ
ระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 และแนวทางการปฏิบัติ.

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. **หลักสูตร
สังคมสงเคราะห์ศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2555).**

งานวิจัยสถาบันและสารสนเทศ ส่วนนโยบายและแผน มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. (2557) **ความพึง
พอใจของนายจ้างที่มีต่อการทำงานของบัณฑิต ระดับปริญญาตรี ภาคพิเศษ
มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง รุ่นปีการศึกษา 2555.**

ถาวร แสงอำไพ. (2554). **ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้บริการของพนักงาน ทำ
อากาศยานตรง. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลย
อลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.**

นงลักษณ์ เอ็มประดิษฐ์. (2541). **การสังคมสงเคราะห์กับการให้คำปรึกษา. กรุงเทพมหานคร:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**

ปิ่นณพัฒน์ วงศ์ประเสริฐสุข. (2552). **การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจ
ของนายจ้างต่อบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัย
หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ รุ่นปีการศึกษา 2550.**

ฝ่ายแนะแนวการศึกษาและอาชีพ กองพัฒนานักศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
(2558). **รายงานการวิจัยความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตที่มีต่อคุณลักษณะของบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.**

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2556). รายงานการสำรวจความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์พุทธโสธร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ปีการศึกษา 2556.

วิมานพร รูปใหญ่. (2555). การศึกษาคูณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ของสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2557). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2557.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2558). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2558.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2559). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2559. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2561). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560. มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ.

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์. (2559). จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพสังคมสงเคราะห์.

สภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์, สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ และสมาคมนักสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย. (2561). การสร้างความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ 2561. เอกสารประกอบการประชุมสภาวิชาชีพสังคมสงเคราะห์สัญจร ประจำปี 2561.

สมศักดิ์ นัคลาจารย์. (2556). การศึกษาภาวะการมีงานทำของบัณฑิตและความพึงพอใจของผู้บังคับบัญชาของบัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ที่สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2555.

สำนักวิจัย มหาวิทยาลัยพายัพ. (2557). รายงานคุณภาพบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติและตามอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัยพายัพในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา ประจำปีการศึกษา 2557.

สุราษฎร์ธานี วศินารมณ. (2542). ทักษะการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. ประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2558.

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2551). คู่มือการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์.

อัมพร ยานะและสมศรี สัจจะสกุลรัตน์. (2553). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พะเยา สถาบันพระบรมราชชนก สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข.

บทความในวารสาร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. (2555). “การศึกษาความพึงพอใจของนายจ้างต่อบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ รุ่นปีการศึกษา 2553.” ใน *ข่าวสารสนเทศ มจพ.* ปีที่ 9 ฉบับที่ 9 (กันยายน 2555), น.1.

ประภาพรรณ เปลี่ยนแก้ว และเนาวนิจ พึ่งจันทร์เดช. (2559). ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตต่อสมรรถนะของบัณฑิตพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลตำรวจ. ใน วารสารพยาบาลตำรวจ. ปีที่ 8 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2559), หน้า 136-144.

เอกสารอิเล็กทรอนิกส์

ทรงสิริ วิชิรานนท์, อรุณี อรุณเรือง และเจนตา แก้วลาย. (2559). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ตามทัศนะของผู้ใช้บัณฑิต ศึกษาเฉพาะกรณี บัณฑิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสากล คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2561 จาก http://repository.rmutr.ac.th/bitstream/handle/123456789/811/rmutrconth_164.pdf?sequence=1&isAllowed=y.

พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. สืบค้นเมื่อ 5 พฤษภาคม 2559 จาก <http://msk-school.net/TRIED2542/keywords.html>.

ศิริพร เกื้อกุลนุรักษ์. (2561). คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2560. สืบค้นเมื่อ 2 มิถุนายน 2562 จาก <https://www.tci-thaijo.org/index.php/thaijss/article/view/177831/126551>.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). ระบบภาวะการมีงานทำของบัณฑิต. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2561 จาก <http://www.employ.mua.go.th/>.

ภาคผนวก

แบบสอบถามสำหรับบัณฑิต

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้บัณฑิตที่จบการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ได้ประเมินการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่มีการทำงาน)

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

* โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

ชื่อ - นามสกุลของบัณฑิต .....

ที่อยู่ที่สามารถติดต่อได้ เลขที่..... หมู่ที่..... หมู่บ้าน.....

ตรอก/ซอย..... ถนน..... แขวง/ตำบล.....

เขต/อำเภอ..... จังหวัด..... รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์..... โทรศัพท์มือถือ..... E-mail .....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

- เพศ 1. หญิง 2. ชาย
- อายุ (นับถึงวันนี้) .....ปี .....เดือน
- สถานภาพสมรส
  - 1. โสด 2. สมรส 3. หม้าย 4. หย่า 5. แยกกันอยู่
- ภูมิลำเนาอยู่จังหวัด.....
- ระดับการศึกษาก่อนเข้าศึกษาคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม
  - 1. มัธยมศึกษาปีที่ 6 สาย วิทย์-คณิต
  - ศิลป์-คำนวณ
  - อื่นๆระบุ.....
  - 2. ปวช. 3. ปวส.
- ท่านเข้าศึกษาในปีการศึกษา.....

7. ท่านเข้าเรียนในคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม โดย

- 1. สมัครสอบเข้าเรียนเป็นครั้งแรก
- 2. สมัครสอบเข้าเรียนโดยมีการเทียบโอนรายวิชาที่สามารถเทียบโอนได้
- 3. ย้ายคณะมาจากคณะอื่น (ย้ายภายในมหาวิทยาลัย)
- 4. อื่นๆ ระบุ.....

8. เหตุผลที่ท่านสมัครเข้าเรียนในหลักสูตรนี้

- 1. มีความสนใจ อยากประกอบอาชีพเป็นนักสังคมสงเคราะห์
- 2. เรียนตามคำแนะนำของคนอื่น
- 3. เรียนจบแล้วมีงานทำ
- 4. ชื่อเสียงของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ม.หัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
- 5. ต้องการเรียนจบปริญญาตรีสาขาใดก็ได้
- 6. อื่นๆ ระบุ.....

9. ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาจนสำเร็จการศึกษา.....ปี ..... เดือน

10. เกรดเฉลี่ยเมื่อสำเร็จการศึกษา.....

11. ก่อนเข้าศึกษาที่คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ท่านเคยทำงานที่มีรายได้มาก่อนหรือไม่ (งานประจำ/งานชั่วคราว) 1. ทำ 2. ไม่เคยทำ

12. หลังจากสำเร็จการศึกษาแล้วท่านได้งานทำครั้งแรก เมื่อใด

- 1. ทำงานได้ก่อนจบการศึกษา หรือได้งานทันทีหลังสำเร็จการศึกษา
- 2. หลังสำเร็จการศึกษา 1-3 เดือน 3. หลังสำเร็จการศึกษา 4-6 เดือน
- 4. หลังสำเร็จการศึกษา 7-9 เดือน 5. หลังสำเร็จการศึกษา 10-12 เดือน
- 6. มากกว่า 1 ปี 7. เป็นงานเดิมก่อนมาศึกษา หรือได้งานทำระหว่างศึกษา
- 8. ยังไม่เคยทำงาน

13. ตำแหน่งงานที่ทำครั้งแรก .....

14. ท่านเปลี่ยนงานมาแล้ว..... แห่ง ไม่เคยเปลี่ยนงาน ยังไม่เคยทำงาน

15. การศึกษาต่อ

- 1. ต้องการศึกษาต่อ ในหลักสูตร.....
- 2. ไม่ต้องการศึกษาต่อ
- 3. กำลังศึกษาต่อในหลักสูตร.....

16. สถานภาพการทำงานในปัจจุบัน

- 1. ทำงาน (รวมถึงประกอบอาชีพอิสระ/ กิจการส่วนตัว/ ช่วยงานครอบครัวที่ทำให้ท่านมีรายได้)
- 2. ทำงาน และกำลังศึกษาต่อในหลักสูตร.....
- 3. ไม่ได้ทำงาน (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 หน้า 3) เนื่องจาก.....
- 4. ไม่ได้ทำงาน เนื่องจากกำลังศึกษาต่อ (ข้ามไปตอบตอนที่ 3 หน้า 3) ในหลักสูตร.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลการทำงานของบัณฑิต (สำหรับผู้ที่ม้งานทำในปัจจุบัน)

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

1. ประเภทของหน่วยงานที่ทำ
  - 1. หน่วยงานราชการ สังกัดกระทรวง.....
  - 2. บริษัทเอกชน   3. รัฐวิสาหกิจ   4. อื่นๆ (ระบุ).....
2. ตำแหน่งงานที่ทำ.....
3. ลักษณะงานที่ทำตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์หรือไม่
  - ตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
  - ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
4. เงินเดือนที่ได้รับ จำนวน ..... บาท/เดือน
5. ชื่อหน่วยงาน .....
ที่อยู่.....
.....
โทรศัพท์.....โทรสาร.....
6. ความพึงพอใจกับตำแหน่งงานในปัจจุบัน
  - 1. พอใจมาก   2. เฉยๆ   3. ไม่พอใจ
 ถ้า **ไม่พอใจ** โปรดระบุสาเหตุที่สำคัญที่สุดเพียง 1 ข้อ ต่อไปนี้
  - 1. ค่าตอบแทนต่ำ   2. ขาดความมั่นคง   3. ขาดความก้าวหน้า
  - 4. ไม่ได้ใช้ความรู้ที่เรียนมา   5. ระบบงานไม่ดี   6. ผู้ร่วมงานไม่ดี
  - 7. อื่นๆ ระบุ.....
7. ท่านสามารถนำความรู้ที่เรียนมาประยุกต์ใช้ในการทำงานได้เพียงใด
  - 1. มากที่สุด   2. มาก   3. ปานกลาง
  - 4. น้อย   5. น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม					
1.1 แสดงออกถึงจิตสำนึกและตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ					
1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู					
1.3 แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และ					

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
เป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม					
1.4 เคารพกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม					
1.5 มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์					
1.6 ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง					
2. ด้านความรู้					
2.1 มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา					
2.2 นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน					
2.3 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อ ยอดองค์ความรู้					
2.4 รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					
3. ด้านทักษะทางปัญญา					
3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้					
3.2 สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางแก้ไขที่สร้างสรรค์					
3.3 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการ และวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม					
3.4 สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป					
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ					
4.1 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหาในกลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม					
4.2 สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำ และสมาชิกกลุ่ม					
4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา					
4.4 สามารถวางแผนและรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ					
5.1 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้าและเสนอแนวทางแก้ปัญหา					

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
5.2 สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม					
5.3 มีวิจรรย์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ					
5.4 สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ					
5.5 สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม					
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ					
6.1 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ใช้บริการ ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์					
6.2 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม					
7.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย					
7.2 สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย					
7.3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม					
7.4 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้					
7.5 มีจิตอาสา					
7.6 มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
7.7 มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา					
7.8 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์					

ตอนที่ 4 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

(ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม 2. ด้านความรู้ 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ 7. ไม่มี

2. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม   2. ด้านความรู้
3. ด้านทักษะทางปัญญา   4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
7. ไม่มี

3. จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

4. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

.....

.....

.....

.....

5. ข้อเสนอแนะต่อหลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต

.....

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะต่อการจัดการเรียนการสอน

.....

.....

.....

.....

7. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนานักศึกษา

.....

.....

.....

.....

วิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

โครงการวิจัยเรื่อง คุณลักษณะของบัณฑิตตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ
คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ปีการศึกษา 2561

เรียน ผู้บังคับบัญชา/นายจ้างของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม

คำชี้แจง แบบสอบถามฉบับนี้ใช้เก็บข้อมูลการประเมินความพึงพอใจและความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา/นายจ้างที่มีต่อบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาจากคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ในการนี้ ใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านตอบแบบสอบถาม หรือมอบหมายให้หัวหน้างานหรือผู้ที่สามารถประเมินการปฏิบัติงานของบัณฑิตได้ตามความเป็นจริง ทั้งนี้เพื่อจะได้นำข้อมูลดังกล่าวมาปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนการสอนของคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม ให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ **และขอความกรุณาส่งคืนโดยใส่ซองจดหมายที่จำหน่ายของไว้แล้วตามที่แนบมาพร้อมนี้ ภายในวันที่ 18 มีนาคม 2562**

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่าน และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ชื่อ - นามสกุลของบัณฑิต .....

ตำแหน่งงานของบัณฑิต .....

* โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

แบบสอบถาม ประกอบด้วยเนื้อหา 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามข้อเท็จจริง

1. ชื่อหน่วยงาน .....
 ที่อยู่.....
 โทรศัพท์.....โทรสาร.....
2. ตำแหน่งงานของท่านในหน่วยงาน.....
3. เพศ ชาย หญิง
4. อายุ..... ปี
5. ประเภทของหน่วยงาน
 1. หน่วยงานราชการ สังกัดกระทรวง.....
 2. บริษัทเอกชน 3. รัฐวิสาหกิจ 4. อื่นๆ (ระบุ).....
6. ระยะเวลาที่ท่านทำงานเกี่ยวข้องกับบัณฑิต
 1. เป็นผู้บังคับบัญชา/หัวหน้างาน เป็นเวลา..... ปี.....เดือน
 2. เป็นผู้ร่วมงาน เป็นเวลา..... ปี.....เดือน
7. ลักษณะงานที่บัณฑิตทำตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์หรือไม่
 ตรงกับ/เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์
 ไม่เกี่ยวข้องกับงานสังคมสงเคราะห์

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อคุณลักษณะและความสามารถในการปฏิบัติงานของบัณฑิต

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้องกับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม						
1.1 แสดงออกถึงจิตสำนึก และตระหนักในการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ						
1.2 มีคุณธรรม 6 ประการ ได้แก่ ขยัน อดทน ประหยัด เมตตา ซื่อสัตย์ กตัญญู						
1.3 แสดงออกถึงความมีวินัย และความรับผิดชอบ เสียสละ และเป็นแบบอย่างที่ดีของสังคม						
1.4 เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กรและสังคม						
1.5 มีความเข้าใจผู้อื่นด้วยการเคารพคุณค่าและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์						

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้อง กับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
1.6 ดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง						
2. ด้านความรู้						
2.1 มีความรู้หลักการ และทฤษฎีในสาขาวิชาที่เรียนมา						
2.2 นำความรู้ที่เรียนมาใช้ในการปฏิบัติงาน						
2.3 รู้และเข้าใจเกี่ยวกับความก้าวหน้าในความรู้เฉพาะด้านในสาขา/งานวิจัยที่ใช้ในการแก้ปัญหา/ต่อยอดองค์ความรู้						
2.4 รู้และตระหนักในธรรมเนียมปฏิบัติ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่เปลี่ยนแปลงตามสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						
3. ด้านทักษะทางปัญญา						
3.1 สามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจ ประเมินข้อมูลจากหลักฐานที่เชื่อถือได้ แล้วนำข้อสรุปมาใช้						
3.2 สามารถศึกษา วิเคราะห์ปัญหาที่ซับซ้อนและเสนอแนวทางการแก้ไขที่สร้างสรรค์						
3.3 สามารถใช้ทักษะและความเข้าใจในบริบททางวิชาการและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ และหาแนวทางใหม่ในการแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสม						
3.4 สามารถประยุกต์ใช้ และบูรณาการความรู้ในสาขาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์กับความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ ให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป						
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ						
4.1 สามารถช่วยเหลือและแก้ปัญหากลุ่มได้อย่างสร้างสรรค์ทั้งในฐานะผู้นำและผู้ตาม						
4.2 สามารถปรับตัวเข้าทำงานร่วมกับผู้อื่นทั้งในฐานะผู้นำ และสมาชิกกลุ่ม						
4.3 มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา						
4.4 สามารถวางแผน และรับผิดชอบการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและพัฒนาตนเองและวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ						
5.1 สามารถระบุและใช้เทคนิคทางสถิติในการศึกษาค้นคว้า และเสนอแนวทางแก้ปัญหา						
5.2 สามารถสรุปประเด็น และสื่อสารทั้งการพูดและการเขียนและเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอได้อย่างถูกต้องเหมาะสม						
5.3 มีวิจรณ์ญาณในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการรวบรวมข้อมูล ประมวลผล แปลความหมายและนำเสนอข้อมูลสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพ						

คุณลักษณะและความสามารถของบัณฑิต	ระดับความพึงพอใจ					ไม่เกี่ยวข้อง กับงานที่ทำ
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	
5.4 สามารถใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ						
5.5 สามารถใช้ภาษาอังกฤษได้อย่างเหมาะสม						
6. ด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพ						
6.1 มีความสามารถในการปฏิบัติทักษะทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์ในการประเมินวินิจฉัย ป้องกัน แก้ไข ฟื้นฟู และพัฒนาผู้ให้บริการตามมาตรฐานการปฏิบัติงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมของนักสังคมสงเคราะห์						
6.2 มีความสามารถความสามารถในการปฏิบัติทักษะวิชาชีพสังคมสงเคราะห์อย่างบูรณาการ โดยประยุกต์ใช้ความรู้ ความเข้าใจในวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						
7. ผลการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม						
7.1 เป็นผู้ที่มีความรู้ และมีทักษะในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ระดับปฏิบัติการกับกลุ่มเป้าหมาย						
7.2 สามารถคุ้มครองสิทธิสวัสดิการของกลุ่มเป้าหมาย						
7.3 มีความรับผิดชอบต่อสังคม						
7.4 สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้						
7.5 มีจิตอาสา						
7.6 มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ						
7.7 มีความพร้อมในการทำงานได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา						
7.8 ปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพสังคมสงเคราะห์						

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หรือเติมข้อความในช่องว่างตามความคิดเห็นของท่าน

1. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดเด่น/จุดแข็งของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

2. คุณลักษณะที่ท่านคิดว่าเป็นจุดที่ควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม (ตอบเพียง 1 ด้านเท่านั้น)

- 1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม
- 2. ด้านความรู้
- 3. ด้านทักษะทางปัญญา
- 4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
- 5. ด้านด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
- 6. ด้านด้านทักษะการปฏิบัติทางวิชาชีพสังคมสงเคราะห์
- 7. ไม่มี

3. จุดเด่นของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

.....

4. จุดอ่อน/ข้อควรปรับปรุงของบัณฑิตคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์และสวัสดิการสังคม มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

.....

.....

.....

5. คุณลักษณะของบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานในหน่วยงานของท่าน

.....

.....

.....

.....

6. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....